

BRASSOI LAPOK

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL, NYOMDA
BRASSÓ, KAPU-ÚTCA 64-66. SZÁM

POLITIKAI NAPILAP

TELEFONSZÁMOK: SZERKESZTŐSÉG 177 és
677 SZÁM - KIADÓHIVATAL 82 és 677 SZÁM

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Brassóban egy hóra 70 lej
negyedévre 190, félre 360, egy évre 680 és 10 lej kézbesítési
díj. — Vidékre postai küldéssel 80, 220, 420 és 800 lej
Külföldre negyedévre 370, félre 720, egész évre 1400 lej

FŐSZERKESZTŐ
SZELE BÉLA dr.

HÍRDETESEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLI-
CITERADOK BUKAREST, Strada Bertheloi No. 1, vagy annak
fiókjai vesznek fel. APROHÍRDETESEK közvetlenül a kiadókba
küldendők vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók

Kedvező fordulat az iskolaügyben?

Tatarescu miniszter megnyugtató nyilatkozatot tett a kisebbségek képviselőinek — Mi azonban már csak a nyers tényeknek hiszünk

BRASSÓ. (A Brassói Lapok munkatársától.) A Brassói Lapok pár nappal e előtt beszámolt azokról a megdöbbentő intézkedésekről, melyeket Anghiescu miniszter a Bukarestbe érkekezletre rendelt inspektorokkal és revizorokkal mint végrehajtandó rendszabályokat közölt, s melyek közt a legsúlyosabb az óvódák teljes államosítása és a román nyelvnek az elemi iskola legalsó osztályaiban is kötelező tanítása.

Ez a méltán feltűnést és felháborodást keltett rendelkezés a hazai német sajtóban is méltó visszhangot keltett, s a legelszántabb harckészséget támasztotta fel a népi jogok újabb megtámadása ellen.

E felzaklatott hangulat közepett mára váratlanul csillapító fordulat állott be, ha ugyan a különböző hírek és kijelentések összintésében és komolyságában még egy általán bizni lehet.

Bukarestből ugyanis ma a következő tudósítás érkezett:

A német parlamenti párt képviselői körülbelül egy héttel ezelőtt emlékiratba foglalták a német nemzeti kisebbségek kívánságait és sérelmeit, főképp iskolai ügyekben és ezeket a kormány képviselőivel tárgyalni kívánták. A tárgyalások azonban akkor megszakadtak és csak most, október 2-án folytatódhattak. Az érkekezleten jelen voltak Anghiescu, Duca és Tatarescu miniszterek is, míg a német parlamenti pártot dr. Hedrich és dr. Kräuter képviselők képviselték.

Ezeknek a képviselőknek előterjesztése után Anghiescunak 1923. évi rendelete került szóba.

Tatarescu kijelentette a német képviselőknek, hogy

az oktatásügyi törvény valamennyi kisebbségre nézve kedvező határozatot tartalmaz

és azt a legelőjálisabban fogják keresztülvinni. Anghiescu miniszternek autentikus nyilatkozatai az anyanyelv kizárólagos használatáról, a felekezeti óvódákról és a népiskolák első és második osztályaiban való anyanyelvi oktatásról a törvény, integráns részét képezik és így is fogják végrehajtani.

A jövő héten megjelenő végrehajtási rendelet mindazon intézkedéseket hatályon kívül helyezi, melyek a törvénnyel és Anghiescu miniszternek 100088. számú rendeletével ellenkeznek.

E dodonai kijelentések után, melyek csak formai, de nem lelki megnyugtatóságot szolgálnak, melyek csak bizonyos sérelmek megszüntetését, de nem valamennyiét helyezik kilátásba,

Tatarescu még reményét fejezte ki, hogy a kormány intézkedéssel békét és kiengesztelődést fognak teremteni

Ismételjük, most már csak a nyers tényeknek hiszünk, amelyek idáig mind lesújtóak voltak. Valószínű, hogy az érkekezleten is azért

nem a szakminiszter, Anghiescu beszélt.

hanem Tatarescu, mert a miniszter már tudja, hogy az ő szavainak úgy sincs többé sem értéke, sem hitele.

Most már a leszerelési konferencia összehívása következik

Motta elnök reméli, hogy Németország belép a népszövetségbe Aláírták a Magyarország szanálásáról szóló jegyzőkönyvet

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetség közgyűlése egyhangúlag elfogadta a döntőbíráskodásra, leszerelésre és az államok biztonságára vonatkozólag előterjesztett határozatot. — Együttal megbizta a közgyűlés a népszövetség tanácsát, hogy hívja össze a leszerelési konferenciát.

Ezzel a döntéssel a lefegyverzés ügye óriási lépéssel haladt előre és remélhető, hogy a további fejlemények is hasonló könnyűséggel és biztossággal bontakoznak tovább a leszerelés elméleti elhatározásáig.

Naivság volna ugyanis feltenni, hogy a egyszerű eszme és a egyszerű elhatározás a gyakorlatban is olyan egyszerűen és simán fog érvényesülni, mint a hogy a népszövetség tanácskozásain hódított. Nem szólva azokról az államokról, amelyek ma még nem tagjai a nemzetek társaságának, sem azokról a törekvésekről, melyek az általános leszerelést a békeszerződések revíziójával kívánják junktumba hozni, két nagy világkérdés, az igazságosság és emberiség két imperatív tétele teszi illuzoriussá a mostani békeművet: a nemzeti kisebbségek és a gyarmatok ügye. Az előbbi a wilsoni pontok és a békeszerződések szel-

lemében kell megoldani, az utóbbit a szabadság és a civilizáció szellemében. Igazi és általános béke nem képzelhető addig, míg egy Angliának, Franciaországnak, Itáliának stb. más nemzetek fölött, ha mindjárt barnák vagy feketék is e népnek, kizsákmányoló uralma van. Indiának, Délafrikának, Egyiptomnak, Marokkónak, Szudánnak, Etiópiának stb. minden más hatalommal szemben egyenlőknek és szabadoknak kell lenniök.

Várhatjuk-e a lemondást a vezető államoktól? Ugyebár nem. Mint ahogy a kisebbségek teljes szabadságának érvényesülését sem az uralkodó államoktól. A világ fegyveres leszerelése tehát az erkölcsi és hatalmi leszerelés nélkül nem képzelhető.

A Genfben történt nagyjelentőségű eseményekről az alábbi távirataink számolnak be:

A nemzetközi konfliktusok békés szabályozása

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetség közgyűlésén tárgyalta a döntőbíráskodás, biztonság és leszerelés ügyében készített jegyzőkönyvet. Ennek a teljes címe: Jegyzőkönyv a nemzet-

közi konfliktusok békés szabályozásáról. Politis görög delegált szerint

a jegyzőkönyv nem tud megakadályozni minden háborút, sem megszüntetni minden háborus okot

Benes elismeri, hogy a jegyzőkönyv nem tökéletes, de tökéletesíthető. Csehország kész a jegyzőkönyvet azonnal aláírni és a parlamenti ratifikálásról gondoskodni. — Briand kormánya nevében fenntartás nélkül hozzájárul. Parmoor kijelenti, hogy az angol delegáció egész befolyását latba veti, hogy a kormányt rábírja a jegyzőkönyv aláírására. Az olasz, belga, spanyol, finn, norvég, portugál kormányuk nevében hozzájárulnak a jegyzőkönyvhöz.

Negyvenhét szavazattal

A folytatólagos csütörtöki közgyűlésen a jegyzőkönyv tárgyában elhangzott beszédek során kiemelkedett Brantingé (Svédország), aki a létesítendő döntőbíráskodást az első állomásnak mondja a világbéke felé vezető uton. Több felszólalás után Comieu berni román követ reményét fejezi ki, hogy a leszerelési érkekezlet megtalálja a helyes megoldást, amely mellett a fegyverkezés korlátozását összhangba hozhatják a nemzeti biztonság követelményeivel.

Ezután a közgyűlés egyhangúlag 47 szavazattal elfogadta azt a határozatot, mely a népszövetségben helyet foglaló tagállamok kormányainak a jegyzőkönyv elfogadását ajánlják és komoly megfontolásra azt a javaslatot, hogy a népszövetség tanácsa nemzetközi leszerelési érkekezletet hívjon össze.

Ha a leszerelő konferencia nem jöhetne létre

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetség mai záróülésén Motta elnök áttekintést nyújtott az ülés szak munkálatairól. Rámutatott azokra a következményekre, melyek abból állanak elő, ha a leszerelési konferencia nem jöhetne létre, s ha újabb háború támadna. Végül reményét fejezte ki, hogy Németország már közelebb szintén tagja lesz a népszövetségnek.

Wlassics Gyula a leszerelésről

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Wlassich Gyula dr., a közigazgatási bíróság elnöke hosszabb tartalmú kritika után mint végső konkluziót ezeket állapítja meg a genfi határozatról a döntőbíráskodás és leszerelés dolgában:

Az új rendezés a régi paktum számos hézagát tölti be — de még nagyon távol vagyunk attól, hogy nagy illúzióknak engedjük át magunkat a világbéke megte remtésében. Jelentékeny lépést fog jelenteni mindenesetre a genfi jegyzőkönyv, de az igazságkeresés útján még sok igazságtalanság megszüntetését kell a nemzetben és talán azt is érzik, hogy még messze és azok tartalmát végre is hajtani. Hogy mik azok az igazságtalanságok, azokat már érzik a nemzetek szövetsége kebelében és talán azt is érzik, hogy még vessez vannak a népek a megnyugtató, a megértő béke áldásos korszakától. A mi hi

**A lej Zürichben
nyitáskor 2.65**

Mai számunk 16 oldal

tünk azonban szilárd, hogy az igazság utban van.

Kína megsértődött

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A népszövetség Uruguayt, Braziliát, Spanyolországot a tanács kültagjainak választotta. Kína képviselője államának mellőzése miatt elhagyta az üléstermet.

A magyar jegyzőkönyvet sorban aláírják

GENF. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A budapesti szanalási jegyzőkönyv azonnali aláírását Franciaország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Bulgária, Lengyelország, Görögország, Lettország, Észtország és Portugália vállalta. A többiek hozzájárultak s kijelentették, hogy kormányuknak elfogadásra ajánlják.

Nincs pénz, megállanak a vonatok

Hol takarékoskodik a pénzügyminiszter? Nincs szén!

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A költségvetés összeállításakor az államvasutak igazgatósága 1924 évi tüzelőanyag beszerzésére 2 milliárd és 300 millió lejt állított be a költségvetésbe. A költségvetést ellenőrző pénzügyminiszter azonban leszállította ezt az alapot 1 milliárd 520 millió lejre. Ebből az összegből a szükségletet azonban csak szeptember végéig lehetett fedezni. Azok a mennyiségek azonban, melyeket ez összeg ellenében a Heraklea török szénkonzorciumtól s a kutowitzi bányáktól lekötöttek, elfogytak már, úgy, hogy az államvasutak dilemmatikus krízis előtt állanak az égető pénzhány miatt.

Az államvasutak vezérigazgatósága a fenyegető veszélyről jelentést tett a közlekedésügyi és pénzügyminiszteriumnak, kimutatván okmányszerűleg a reális tényeket Bratianu Vintila feltevéseivel szemben. A vezérigazgatóság legalább is 700000 lejt rendkívüli hitelt kér, amelyért be lehessen szerezni azt a szükséges tüzelőanyagmennyiséget, amely a forgalomban levő 1940 mozdony üzemben tartásához szükséges.

A pénzügyminiszternek, ha tárgyalagos tud még lenni, be kell ismernie ezt a tévedését is, le kell vonnia a következő menyeket is, hacsak nem akarja, hogy a szállítás az államvasutak vonalain teljesen megbénuljon.

A gólkirály. Futball-regény. Írta: Páncsél Lajos. Ára 35 lejt. Megrendelhető a „Brassói Lapok” könyvosztályától Brassó, Kapu-u. 64-66.

A magyar nemzet harcai a szabadsággal

A magyar nemzet a korszak hívó szava elől sohasem tért ki, s mindig az első között jelent meg, hogy az új világáramlat követelményeinek megfelelően. Amíg a magyarországi kisebbségek az osztrák politika hitegető és bujtogató zava-ra le nem tértek a magyar államot megillető hűség útjáról, Magyarországon nemzeti kérdés nem is volt. Tudjuk, hogy a Horia lázadás továbbá a negyvennyolcas nemzeti események oly könyörtelenséggel nem fejlődtek volna ki, ha a császári önkény nem inspirálja más nyelvű állampolgárainkat a fegyveres ellenállásra. Nemzeti eseményeink inkább gazdasági helyzetükről voltak elégedetlenek.

De a jobbágyrendszer, amely a földmunkást sújtotta legerősebben, a magyar jobbágyot sem kímélte meg. Általában ez a középkori rendszer az alsóbb rétegek közt más külföldi államokban sem teremtett rózsás állapotokat. De amíg például Franciaországban a jogfosztott elem szabadságait kénytelen volt a legkegyetlenebb vérengzéssel kierőszakolni, Magyarországon erre nem volt komoly ok. Mert a magyar nemzet önként szabadította föl a jobbágyokat. A magyar kiváltságos osztály a francia forradalom hatására, de saját igazságérzetétől indítva emelte magához a legalsóbb rendet még pedig faj és vallás különbség nélkül.

Martinovics, Szentmarjay, Hajnóczy, Sigray, Laczkovics, Oz Pál és Szolartsik Sándor, kik 1795-ben pallos alá vitték fejeiket a sza-

Liberálisok hosszú időre rendezkednek be

Milyen javaslatokat készítenek elő Bratianuék az új parlamenti ülősszakra?

BUKAREST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Október tizenötödikén megnyílik a parlament, s a pártok már harcra készen állanak, várva a nagy összecsapást, amelyet vezéreik az őszi politikai kampányra ígértek. Minden oldalon nagy a sürgős-forgás, a politikai fegyverek köszörülésének zajától hangosak a pártklubok és a Capsának azok az asztalai, ahol gyengén főzött törökhévé mellett szeretőnek eldönteni parlamenten belül és parlamenten kívül álló korifeusok az ország sorsát.

E pillanatban azonban a helyzet még mindig az, hogy ezeknek a korifeusoknak vajmi kevés beleszólásuk lesz az ország legközelebbi jövődjének irányításába. — Mert minden jel arra mutat, hogy a Bratianu-pártnak oly sokat emlegetett bukása újból — elmarad. Nem azért, mint ha a liberális kormány nem érett volna meg teljességgel a bukásra, hiszen maguk a józanabb liberálisok is belátják, hogy ez a rendszer tarthatatlan, nem ezért: a liberális uralom további fennmaradásának egyéb okai vannak. Egy szerepét vívó ismert ellenzéki politikus tett erre nézve érdekes és mindenképen elkeseredett hangú nyilatkozatot:

— Hát igenis — mondotta — a liberálisok nem mennek. Miért is mennének? Tekintsen körül politikusaink között, itt köztünk, az ellenzéki politikusok között. Figyelje meg őket jól. Beszélnek, fogadkoznak, a mellüket verik, a helyzet tarthatatlanságát emlegetik. Eddig van. Amikor aztán arra kerül a sor, hogy cselekedjenek, akkor úgy tekintenek Bratianu felé, mint a muzulmán Mekka felé s önmaguktól kérdezik: «Vajjon, ha cselekszem, mit szól hozzá Jonel?» Hát ez az. Bratianu a fárosz, amely felé a legszájasabb ellenzéki is tekint, ha arról van szó, hogy csúszkálni kell. Ezért nem bukik meg a kormány még akkor sem, ha teljesen a fejetejére állítja az országot. Mert Romániában, ahol sohasem tisztelték, és sohasem fogják tisztelni a tekintélyeket, mégis van egyetlen tekintély: Bratianu Jonel, aki nagyon is ért ahhoz, hogy miképpen kell az ellenzéki urakat sakkfigurának használni.

Ezeket mondta az ellenzéki politikus, és úgy látszik, igaza van. A politikai szezonra való készülődésben alig hangzik szó, alig van taktikai kombináció, amely számolna Bratianuék bukásával. Még a legmerészebb ellenzéki sejtésében is csak az öntudat alatt, halvány sejtéské-

penél az a remény, hogy a liberális uralomnak vége szakad és cselekedni senki sem mer.

A kormány pedig erősen készül a parlamenti szezonra, amelyet királyi üzenet nyit meg. Az üzenet szövegét már a legutóbbi minisztertanácson elkészítették, futtattatva Prágába küldték, hogy az ott időző kormányelnök jóváhagyásával elláthassa. Tartalmát természetesen titokban tartják s az csak az első parlamenti ülésen kerül nyilvánosságra.

Az őszi ülősszakon a liberális-párti szellemű törvényeknek egész sorát kell tárgyalni a kormány s ezek között mindenekelőtt a már oly sok viszontagságot megért közigazgatási reformot is. A pénzügyminiszter a közvetett adókról szóló törvény módosítását, valamint az illeték és az alkohol törvényt akarja kereszttel-hajszolni, a kereskedelemügyi miniszter a kereskedelmi és iparkamarák újjászervezéséről szóló törvényt készíti fel a hozni. S így egymásután a többi miniszterek is: a közmunkaügyi miniszter a szövetkezeti törvénnyel, az igazságügyminiszter az új sajtótörvénnyel, a büntetőtörvénykönyv és a bűnügyi perrendtartás reformjával, a közoktatásügyi miniszter pedig a magánuton való valamint a középiskolai oktatás reformjával akar a parlament elé járulni.

S mindezek mellett, ami a legfontosabb: az 1925. évi költségvetés, amelyet érdekelt körökben nagy érdeklődéssel várnak, már csak azért is, hogy lássák, milyen alakot fog ölteni Bratianu Vintila büdzséjében az a drágaság, amelyet az ő pénzügyi politikája zúdított az országra, s amely halálos szorítással fekszik reá egész gazdasági életünkre.

Mindezek a törvényjavaslatok tipikusan liberális-párti alkotások, lesznek, s nyugodt lélekkel előre megjósolhatjuk: a Bratianu-kormány ezeket a javaslatokat tűzőn-vízen, akár erőszakkal is, kereszttel fogja használni. Mert, ami a kormány közeli bukását illeti: de strigis quae non sunt, nec mentio fiat. A mai helyzeten a liberális kormány nem bukik meg, mert a parlamenti ellenzék ehhez nem elég erős, a parlamenten kívül mindenki apátikus, vagy más gondja van s így nem sikerül meggyőzni a parlamenten felül álló köröket arról, hogy az ország süllyedése addig tart, míg Bratianuék vannak a kormányon.

jesedett Laczkovics dacos megjegyzése, a mit közvetlen halála előtt mondott: »Nem bánom, akár sütnék, akár főznék, de amit vetettem, az ki fog kelni!« Es beteljesült az ifjú Szolartsik Laetitiust e trunco florebit »Még szebben fog kivirágozni a törzs!« jel-szava, amit a börtöne falára rajzolt ótágu fatörzs alá írt s a kivégzett őt vértanúnak nevével jelzett.

Verhovszky, Sámuel, Szén Antal, Sulyovszki Mel hizedek, Szilávy János és még sokan szintén a jogegyenlőség elve miatt szenvedtek hosszabb, rövidebb ideig tartó börtönbüntetést. Es Bacásnyinak korommal szintén a börtön falára írt verse, mely szerint:

Szép a hazáért tünni; viselni rab-Láncot s halált szenvedni dicső dolog! Amely halandó elvesz érte, Nemzeteket nemest névével. már gyökeret vert a magyar nemzet jobb-jainak szívében.

A reformok útján többé fel nem tartóztatható bennünket senki. Országgyűléseinknek legfontosabb ténye ama heves küzdelem volt, amely végeredményében a jobbágyság eltörlését, s a törvény előtti egyenlőség ki-mondását vonta maga után.

Az első mozgalom oda irányult, hogy a jobbágy magát a földesuri tartozások alól megválthassa, s telkeit szabad tulajdonul bír-hassa, másik irány azt célozta, hogy az uriszek ezentúl csak olyan perekben hoz-hassanak ítéletet, melyeknél mind a két fél jobbágy; a jobbágy és földesur között fel-me-rült vitás ügyek bírósága azonban a várme-gye törvényszéke legyen.

Peking alatt folyik a harc

SANCHAL. (A Brassói Lapok tudósítójának távirata.) A kínai polgárháború óráról-órára élesebb és elkeseredettebb lesz s a harc, amely eddig a birodalom keletén tombolt, teljes erővel behatolt az ország közepébe s most már a főváros falai alatt folyik elkeseredett hevesseggel. Csang-Csó-Lin csapatai ma kezdték meg Peking bombázását, s a környéken súlyos összecsapások is voltak a lázadók és a kormánycsapatok között. A harcok változó szerencsével folytak, megállapítható azonban, hogy a kormány katonái állandó fölényben voltak a támadók felett. A döntő harcra néhány napon belül sor kerül.

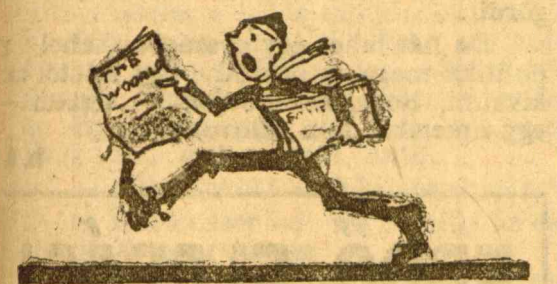
Az ország többi részében is teljes elkeseredettséggel küzdenek a lázadók, s minden eszközt jónak látnak arra, hogy harcukat sikerre vigyék. Amint a Reuter-ügynökség jelenti, Lo-Tien városa lángokban áll, s amint megállapítani sikerült, a várost a forradalmárok ügynökei gyújtották fel, hogy zavart idézzenek elő.

Rövid hírek mindenfelől

GENF. Loucheure megcáfolja azt a párisi hírt, mintha őt berlini nagykövetnek szemelték volna ki. Kijelentette, hogy egyetlen nagyköveti állásra sem pályázik.

GRAC. Radics visszautasította azokat a garanciákat, amelyeket a kormány a jugoszláv állam és nemzeti politika fő problémái tekintetében kívánt. A parasztpárt nem lép be a kormányba.

PRAGA. A prágai Tribuna szerint Kuriák, a rsshin ellenzék agrárpárti parlamenti képviselője több népgyűlésen bejelentette, hogy pártjával Radics mellé áll, mert a rsshin autonómiát csak a nemzetközi parasztmozgalomba való bekapcsolódás hozhatja meg. Kurtyák Moszkvába készül, hogy érintkezést keresen a szovjet parasztnacionáléjával.

Hirdeti a világsajtó,
Hogy KOPROL a legjobb hajtó.

A jobbágyság felszabadítását ez a két követelmény teljesítése nagy lépéssel közelítette volna meg. De a császári kegy sugaraiban különböző főrendek, s különösen az aulikus kormány a benyújtott törvényjavaslatot visszavetette, sőt a rendek közt is akadtak olyanok, akik egyelőre idegenkedtek e törvényjavaslattól.

1834 november 10-én Kölcsey remek beszéde után Deák Ferenc állott fel szólásra. Ő is a jobbágyság állapotának javítása érdekében agitált, dolgozott, s mivel beszéde a magyar nemzet többségének emberies gondolkodásmódját a leghívebben tükrözteti viszsza, egyszersmind elénk tárja a bécsi kormány reakciós munkáját, mellyel a magyar nemzet humánus törekvéseit mindenképp megakadályozni akarta, érdemesnek tartjuk a történelmi nevezetességű beszédet kivonatosan is, de szóról-szóra ismertetni:

„Fájdalmas érzéssel értem a kir. válasz tartalmából, hogy öfelsege az urbéri V. tc. 2-ik szakaszában az általunk javallott örökös megváltásokat ezen törvényben kijelenteni nem akarván, legforróbb óhajításunkat semmivé tette. Közel félszázados reménység és fáradozás után végre csakugyan összehívta fejedelmünk a nemzet képviselőit, hogy belső elrendezkedésünk hiányait orvosolva, boldogító törvényeket alkossunk. Nyugtató bizodalommal csüggték rajtunk minden osztályai a nemzetnek, kezeinkbe tették le sorsát azon népnek, melynek itt szólni nem szabad, de mely a hazának súlyos közterheit viselve tőlünk várja leginkább boldogulását.”

(Folyt. köv.)

Bőven ömlik a pénz Moszkvából...

Az orosz nemzeti cégéres bolsevizmus új központot keres

BERLIN. (A Brassói Lapok berlini tudósítójától.) Érdekes dolgok derültek ki a moszkvai kommunista központ legújabb propaganda rendszeréről. A moszkvai kormány aktív politikáját bizonyítják az újabb tünetek is, amelyek Kelet Európában és Ázsiában merültek fel, s amelyek azt mutatják, hogy a pánszlávizmust torzított alakjában, nemzeti bolsevizmus formájában akarják feltámasztani. Teljesen hiteles információk érkeztek Berlinbe arról, hogy Kínában is orosz kéz idézte elő a véres polgárháborút, ugyancsak moszkvai kiküldöttek használták fel a macedón függetlenségi mozgalmat s ők eszelték ki a sorozatos merényleteket. Hogy a kommunista propagandát a Balkánon fel tünés nélkül üzhessék, nem az illető államokban, hanem a hozzájuk közel levő országokban ugynevezett agitációs központi bizottságot szerveztek. Az agitációval nem a szovjet diplomáciai képviselete, hanem az ugynevezett kereskedelmi képviselő van megbízva. Beigazolódott ez Berlinben is és mint ismeretes annak következményeképpen.

megszakadt egy időre az érintkezés Németország és Oroszország között.

Most kiderült, hogy a napokban a bolsevik vezérférfiak Berlinben titkos értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a balkáni agitációval megbízott bécsi propaganda központot feloszlatták és Triesztbe vagy Szalonikibe helyezik át, mert

a bécsi rendőrség tulságos éberséget kezd tanúsítani s a kommunistákat rendszeres felügyelet alatt tartja.

Ezzel párhuzamosan haladt és fokozódik a német birodalmi kommunisták tevékenysége is. Az elvtársi fanatizmus mellett természetesen nagy szerepet játszik a pénz, amely bőven ömlik Moszkvából. Arra is vannak bizonyítékok, hogy a nemrég lezajlott bécsi fémipari sztrájknál a szovjetpénz szintén nagy szerepet játszott és a főagitátorok egy része Moszkva zsoldjában állt.

Az őszi ülésszakban ratifikálja a nemzetgyűlés a magyar-román pénzügyi egyezményt

1:4 arányban fizetik ki a magyar takarékpénztárak az erdélyiek betétkönyveit

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A Romániával kötött pénzügyi egyezmény még nincs ratifikálva, a jövő hónap elején összeülő nemzetgyűlésen fog erre sor kerülni és akkor meg is Rezdik mindkét részről az egyezmény végrehajtását, aminek előmunkálatai ugyanlunk, mint Romániában folynak. Az egyezmény értelmében a magyar és román alattvalók között fennálló tartozásokat román valutában kell megfizetni.

Az 1918 október 31 előtt keletkezett követelések és tartozásokra 1:4 arányt állapított meg az egyezmény

A magyar életbiztosító társaságok üzleteit a román társaságok 1:2 arányban veszik át. A hadikölcsönkötvényekre felvett lombardkölsönöket a román adósok 1:1 arányban magyar koronában tartoznak megfizetni.

A magyar takarékpénztárak 1:4 arányban fizetik vissza a román állampolgárok könyvbetéteit

A jelzálogtartozásokat a román adósok

az egyezményben megállapított határig fizetni tartoznak, ha ez nem történik meg, a tartozásokat a román állam veszi át. Az 1921 július 26-án Magyarországon volt román állampolgár tulajdonát képező értékpapirokat a magyar kormány adó- és illetékmentesen felszabadítani tartozik. A magyar kormány a vagyonváltási törvény életbeléptetése után szerzett háború előtti kötvényeket csak az adó lefizetése ellenében tartozik felszabadítani. A magyar háború előtti kötvényeket az egyezmény értelmében a román kormány más címletekkel cseréli ki. A most ratifikálás alá kerülő egyezmény külön megállapodás tárgyául tartotta fenn a román hadsereg rekvirálásaiból, a román állampolgárok hadiszállításaiból eredő követelések, ugyancsak az Osztrák-Magyar Bank, a Posta-takarékpénztár és az árvaszékekkel szemben fennálló követelések és tartozások ügyét.

Megsemmisült Marokkóban a spanyol hadoszlop

TANGER. (A Brassói Lapok tudósítójának távirata.) A marokkói benszülötteknek a spanyol csapatok ellen intézett elkeseredett támadásai a rifkabilok küzdelmét teljes sikerre vitték. Amint egy hivatalos jelentés közli, a benszülöttek Sesuannál a spanyol hadoszlopot véres harcban teljesen megsemmisítették. A vereségnek döntő jelentősége van, a spanyol csapatok teljes fejletlenséggel és rendetlenül menekülnek a tengerpart felé. A spanyol hadvezetőség minden intézkedést megtett, hogy a menekülő csapatokat új hadrendbe állítsa és kiegészítse, intézkedései azonban valószínűleg eredménytelenek maradnak a benszülöttek tulerejével és harci lelkesedésével szemben.

Tárgyalják a német-francia kereskedelmi szerződést

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A francia-német kereskedelmi szerződés ügyében megindult tárgyalások megnyitása után Raynald kereskedelemügyi miniszter kifejtette, hogy a tanácskozás folyamán meg kell vizsgálni, vajjon a két ország gazdasága a normális termelésnek és a terméviszonyoknak ugyanazon fokára eljutott-e? Felmerült az

a kérdés — mondotta — vajjon a két ország kereskedelmi viszonyát végleges megállapodással rendezzék-e, avagy egyelőre ideiglenessel. A másik kérdés az, vajjon Németország visszatérni szándékszik-e a kereskedelmi szabadsághoz, szándékszik-e tarifarendszert létesíteni. Meg kell tudni, vajjon Németország biztosítja-e Elzász-Lotharingiának a Németországba irányuló export megkönnyítését. Hangoztatta ezután, hogy nyílt és őszinte szándékokkal vezetett tárgyalás előfeltétele a sikernek.

Német részről Trendelborg államtitkár válaszolt Raynald beszédére, s kiemelte a németek készségét a megegyezésre.

Zongorázik ?

Megjelent az új Moravetz-album !

Hegedül ?

Megjelent az új Moravetz-album !

Cimbalmozik ?

Megjelent az új Moravetz-album !

Fuvolázik ?

Megjelent az új Moravetz-album !

Clarinetot vagy mandolint játszik ?

Megjelent az új Moravetz-album !

Minden hangszerre külön kiadás készült.
294 l. Mindenütt kaphatók.

Romlik, súlyed a nép lelke

Csak a vagyonszerzésnek él — Csökkent a vallásosság és a kultúra
A falu lélektana

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok munkatársától.) Már hosszabb ideje foglalkoztatott az a kérdés, mennyire változott meg a falu belélete a mai, megváltozott viszonyok között és milyen ma a falu lélektana? Hiszen a városok műveltebb lakosságának erkölcsi világát is felforgatták a változott idők, kétségtelennek tartottam tehát, hogy a falvak is lényeges változáson mentek át. Elhatároztam, hogy közvetlen adatokat gyűjtök és ezért kiválasztottam két biharmegyei falut: Bihar és Czéczkét, az előbbinek színmagyar a lakossága, az utóbbit pedig nagybárá románok lakják. Első utam Biharra vezetett, ahol nagyon érdekes adatokat szerezhettem.

Bihar tipikusan alföldi község, széles, egyenes uccái vannak s a legtöbb ház hatalmas telken épült. Első tekintetre nem is hinné az ember, hogy ebben a látszólag nagy községben mindössze 3600 lélek lakik. Ez mindenesetre lényeges szaporulatot jelent, mert 1910-ben 2614 lakosa volt Biharnek.

Első utam a község európai műveltségű református espereséhez, Tarnóczy Lajoshoz visz, aki hosszú idő óta él Biharban s igen jól ismeri a községbelieket. Tarnóczy helyeslő megértelemmel hallgatja kérdéseimet, majd elkalauzol a falu jegyzőjéhez, aki szintén régóta él Biharban. A jegyző ur is lekötő szívélyességgel fogad, de amikor megtudja, miért jöttem, olyan arccal nevet, mintha azt gondolná magában: hogy akadhat okos ember, akinek mai nap nincs egyéb dolga, zmint a parasztkok lélektanával törődni. De aztán ő is belemelepszik s csakhamar kialakul a tipikus magyar falu képe.

Osztálytagozódás

Az esperes és jegyző szerint egyhangzóan három osztálytagozat van: 1. Akik a maguk urai, a maguk földjét művelik és szellelrel dolgoztatnak. Mintegy harmincz ilyen őstermelő család él a községben. 2. Akiknek van házuk, de földjük csak kevés van vagy egyáltalán nincs és akik másoknak is dolgozni kénytelenek. 3. Akiknek csak házuk van vagy az sincs, a szellelrek. Ez azonban csak látszólagos tagozódás, mélyebb határvonalat nem von.

Az azonban szembeötlő, hogy a községben egyedül a vagyon ad tekintélyt. Elmultak azok az idők, amikor a patriarchális korba jutó öreg parasztokat általános tisztelet vette körül Biharban. Ma csak azt tisztelik, csak annak van tekintélye, csak annak a szava irányadó, akinek vagyona van; akinek nem volt, vagy nincs vagyona, azt lenézik, megvetik, az nem ember.

Arra a kérdésemre, mi által igyekeznek egyesek kitűnni a többiek közül, a jegyző nem tud felelni, míg a pap habozás nélkül mondja, hogy bizony a virtuskodással ma sem hagytak fel. De van nak, akik a városba mennek tanulni s mint kész iparosok szaporítják a falu tanulabb elemeinek kevés számát. A faluból cselédeknek is szoktak menni földbirtokosokhoz és a városokba, főleg a lányok, mivel a házassági kedv nagyon csökkent s a módosabb legények szegényebb leányt nem vesznek el, inkább a tizedik faluból hoznak menyecskét; viszont a lányok inkább szolgálatba állnak, de szellelhez nem mennek feleségül. Ennélfogva a gyermekek születésének száma is csökkent, de viszont igen nagy a gyermekhalandóság.

A vagyon az ur, de közjótékonyosság nincs

Valamikor közkönyvtára is volt a községnek. Olvastak is, főleg Jókait és Mikszáthot s népmeséket. A közkönyvtár eltűnt. Sem az esperes, sem a főjegyző nem tudnak felvilágosítást adni róla, ho-

va lett. Volt közjótékonyosság is. Ma, amikor egyedül a vagyonszaporítás izgatja a falusiakat, ez is megszűnt. Sem a templomokra, sem közvetlen hasznát nem hajtó közcélokra — mint pld. közlegelő, utak javítása, iskolafenntartás, — nem áldoznak. A fukarság majdnem akkora, mint a kapzsiság.

De nemcsak a közjótékonyossággal, a beköltözöttel szemben is hidegek. Nem fogadják be őket. Akár magyar (más községbeli), akár román az illető, idegen marad, jövevény. A falubeli kereskedőkkel és nem a saját soraikból származó iparosokkal szemben sincs összetartásuk. Igénybe veszik munkájukat, de idegenek számukra, nem szolidarisak velük.

Az urgyűlölet

Míg az iparost és kereskedőt megtűrik, mint szükséges rosszat, amit a kultúra ágyazott a községbe, addig erősen kifejldött az urgyűlöletük. Nemcsak a birtokost, vagy a városi urat gyűlölik, de főleg az u. n. kaputos embert, a hivatalnokot. Ezt az utóbbit nemcsak gyűlölik, hanem meg is vetik és le is nézik (pedig a falubeliek is városi kabátot viselnek a csizmához), nem félnek tőle. Csak a csendőrtől félnek, mert az korlátlan ur a faluban. Állítólag a piaci drágaságnak nemcsak a falusiak pénzszeregete az oka, de az urgyűlölet is. A falusi beviszi a városba a termését s igyekszik drágán tudadni rajta, hogy megnyuzza a városi urat — akit gyűlöl.

Az egyháznak egyre csökkenő tekintélye van a falusiak fölött. Templomba mennek, mert ez ősi szokás, de nem félnek a papot és a megyei hivatalnok tekintélye — tekintve, hogy a csendőr neki engedelmeskedik, — jelentékenyen nagyobb, mint az Ur fölszentelt szolgájának.

— Babonásak-e? — kérdelem.

— Nem tudom... mondja a pap.

— A dehogy! nevet a főjegyző.

A főjegyző szép fiatal leánya élénken közbeszól:

— Dehogy, nem babonásak! Van egy jósnő a faluban és a javasasszonyra jobban hallgatnak, mint az orvosra!

— Tehát vannak, akik a falusiakon elősködnék?

— Nem tudok róluk. — Mondja a jegyző.

— Legfeljebb a cigányok, — jegyzi meg a pap.

Azonban a cigánynak is hasznát veszik. Az veti a vályogot, az segít a trágyázásnál és a cigány huzza a nótát báljai-kon. Merthogy táncolni, inni, sőt kártyázni is szeretnek a faluban. Könnyen szerzik — aránylag — a pénzt és nem sajnálják saját termésü borukat, sőt a kártyavesztés is már virtus dolga. Adót fizetni azonban nem szeretnek. Ezzel van legtöbb baja a községi hatóságnak.

A kivándorlás

az elmult időkben elég jelentékeny volt. Jelenleg tizenhat család él Amerikában Biharból. Akik kimennek, rendesen kint is maradnak, eddig csak egy-két esetben jöttek vissza kivándoroltak. Azok sem hoztak magukkal semmi praktikus tapasztalatot — legfeljebb amerikai ruhát. A kivándorlási kedv ma is erős. Mennek Délamerikába is és sajnos, a hatóság kivándorlásuk elé semmi akadályt sem gördít. A kivándorlási kedv egyik oka, az itt is érezhető nagy lakáshiány. Az aránylag népes községben mindössze 1200 ház van és a szellelrek egy része istállóban és padlásokon lakik.

Építeni nem igen építenek, csak maguknak és ez a lakáshiányon nem enyhít, mert az új házba rendesen a fiatal pár költözik be és a fiatal gazda még kevésbé ad szállást, mint az öreg, inkább kisebbre építi a házát, ez olcsóbb is, no-

meg, hogy rekvirálni se lehessen belőle. Más lapra tartoznék, de azért itt jegyzem meg, hogy a földosztás és a rekvirálások nagyban befolyásolták a falusiak felfogását az állami intézkedésekről, amelyeket kritikával fogadnak. Állami támogatásban a községnek része nincs. A nagyváradi latin szeriartású püspökség Biharban levő birtokait csaknem teljesen elvették és a községben levő hatalmas épületben ma a csendőrség van. A közutak is gyalázatosak s a faluban az a vélemény, hogy ha azok javítására az állam, vagy a megye nem ad, nem ad a község sem.

Három iskola van a községben. Római kat. és református népiskola és állami elemi iskola, amit most állítanak fel. Ezt nagyon bizalmatlanul fogadják. Egy falubeli mondta:

— Minek az. A gyerek ugysis megtanul románul annyit, amennyire szüksége van. De az iskolában! amíg a tanító bent van, hallgat a gyerek. Ha a tanító kiment — magyarul beszél.

Tanulságok

Ugy, hiszem, hogy bár ez adatok csupán egy magyar falura vonatkoznak, jellemzik a többi — nem székely — magyar falvat is. A primitív munkamegosztás, a pénz sóvár szeretete, a vallásosság és a kulturnívó csökkenése mutatják az utat, amely felé a magyar falu — visszafejldik. A minél kisebb a vallásosság, föltételezhető volna a szociális kulturfeljedés. Ez pedig nincs. De minél primitívebbek egy társadalomban a termelés eszközei, annál több ügyesség, sokoldalubb találékonyság föltételeztetik az embertől. Ebből a szempontból a bihariak sokoldalúsága meglepő. Földjét, szőlőjét maga műveli, házát maga építi, kapitalista nép, iparoshoz csak akkor fordul, ha föltétlenül szüksége van rá. Kereskedői szellem, mert termését maga viszi piacra. S még sem fejlődik, csak vagyoniilag — mert szellemi fejlődésének útját szegte az a szellem, amely általános és amely a falu jövője elé is áthághatatlan akadályt gördít.

De hát lehet egy országban, ahol a politika maga is primitív, egy falutól azt kívánni, hogy felfejldjék — teszem — egy amerikai falu színvonaláig?

H. I.

ERDŐ ELADÁS!

A kézdivásárhelyi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságnak 3143/1924. cf. sz. a. kérésünkre kibocsátott árverési hirdetménye szerint, a lemhényi 1309. sz. telekkönyvben 12240 hrsz. a. foglalt

1201 hold területű Kétág nevű erdő (bükk és fenyő)

1.200.000.— lej kikiáltási ár mellett, bírói árverésen

1924 nov. 7-én, d. e. 9 órakor

Lemhény község házánál el fog adatni. III

A Kézdivásárhelyi Kisegítő Takarékpénztár Részvénytársaság.

6040

Csak FARMODONT fogkrémet használjon Kató,
Az a legjobb és legolcsóbb fogtisztító.

789

KAVIAR A LEGJOBB HETILAP

Beszélgessünk...

Butorozott szoba

Nem olyan könnyű dolog, mint az urak általában hiszik. Nagyon nehéz. Ott kezdődik, hogy az ember keres. Ez nem volna baj; a mai nehéz gazdasági helyzet mellett ráfér az emberre egy kis kereset, csak ott van a hiba, hogy hiába keres. Egész nap a lakásközvetítőket járja, mert lakásközvetítő lényegesen több van, mint lakás (ki kell lakóztatni a lakásközvetítőket és meg van oldva a lakáskérdés), ezzel eltelik néhány hét és minden bizonyítvánnyal meg van az előny, hogy szegény sors társam, aki butorozott szoba után lejárod lábaidat, rájössz, a lakásközvetítők mindennel foglalkoznak, csak éppen, de hiszen ez nem is fontos, lakásközvetítéssel nem.

Most jön a hirdetés. Elmegy a lapok kiadóhivatalába és hirdetsz. Aprót. Jellege: Csendes otthon. Várodi a válaszokat és boldogan látod másnap, hogy egész halom levelet kaptál. Felbontod. Egyiket-másikat — mind. A lakásközvetítők. Ők írják Csendes otthon jellegre, hogy butorozott szobát nem tudnak, de ha te tudsz nehányat, azt azonnal kiadják.

Ha bélyeggyűjtő vagy, leszedheted a borítékokról a bélyegeket, de lakásod nincs. A harmadik periódus következik. Mozgósítod a portást, a pincért, borhelyi, masszörzt, manikűröst, pedikűröst, hordárt, kocsiist, kenyerest, szabót, fűszerest, a színháztól a díszletmestert, a szerkesztőségéből a kifutót, gépmestert, szedőt, rendőrt, nyugalmazott detektívet és aktív pénzbeszedőt, mindenkit aki él, mozog, virul és oh! lakók — mindegyiknek adsz előre százat és beígérsz még ötöt, vársz, vársz — reményed van, kilátásod van, csak lakásod nincs.

Végre mondanak egy címet. Remegve léped át a küszöböt, majd, hogy kezdet nem csokoloz a lakás tulajdonosának. Körül nézel. A szoba kicsi ugyan, de sötét. Piszkos és rossz illatok terjengenek mindenfelé! Hm! Butor nem is igen van benne. Egy szalmazsák, egy szék, egy fogas. De a fogas szép. Vészt. Antik.

— Mibe kerül? — kérdezed remegve.

— Háromezer lej — mondja az összefutó és nem remeg.

Amíg te ájulásodból magadhoz térsz, elkezdli sorolni a feltételeket:

— Egy évre előre fizeti a házbért, vállalja az egész ház renoválását. Fizeti a köveket, a vizet, a villanyt, a fogyasztást, a kutya, a lukszust, a keresetet, a jövedelmi adókat. Legyen újraoltási bizonyítványa, mert nem engedek fertőzést hurcolni a lakásba, erkölcsi bizonyítványa ne legyen, mert csak erkölcstelen ember kérhet ezért a «szobáért» háromezret és én nem akarom, hogy a lakóm erkölcsösebb legyen, mint én, vaját, zsírt, húst, hőlgyeket nem hozhat fel, mert nekem tizen-nyolc éves tisztességes leányom van és ő is benn a szobában lakik.

Szédtülten bukdácsolok le a lépcsőn. Elkábított az illat és egy irtózatossan kövér tizennyolc éves tisztességes lány bájos szuszogása. Félőrrült vagy. Rohans az utcán ide-oda és megfogsz minden embert:

— Nem tud egy butorozott szobát?

Csak engem ne fogj meg, öregem. Mert én is szobát keresek.

Tyrnauer István.

Mi a világbéke veszedelem?

NEWYORK. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Lefolette, a kiváló amerikai politikus rópiratott adott ki, melyben követeli, hogy a versaillesi szerződést semmisítsék meg. Lefolette szerint a versaillesi szerződés állandóan fenyegeti a világbékét.

Romániába menekült a halálbüntetés elől

Tizenötévi kényszermunkára ítélték Perics Marinkót

TEMESVÁR. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Két napos tárgyalás után Jugoszlávia legrettegettebb haramiája, Perics Marinkó fölött mondott ítéletet tegnap a törvényszék. Perics Marinkót annak idején Nagykikindán fogták el, ahol négygyilkosság, tizenhárom rablás és tizen-négy rendbeli lopás büntetéseért halálos ítéletet kért az ügyész ellene, de Perics Marinkó egy észrevétlen pillanatban megszökött zárkájából és Romániába jött, ahol bandát toborzott és gaztettek egész sorozatát követte el, míg itt is csendőrkézre került.

A haramiavezér romániai vendégszerelését azzal kezdte, hogy Módoson csendőrruhába öltözve, társaival kirabolta Wilsus vendéglőt, majd Kiskomlóson Riha mézáróst fosztotta ki. Mikor Perics Marinkó talpa alatt már égett a

talaj, Temesvárra szökött, a pályaudvaron azonban felismerték, üldözni kezdték és üldözés közben lelőtte Pancotan vasutast. Végül romániai bűnlajstroma azzal végződik, hogy Romonkécsón meggyilkolta és kirabolta Unipan földmivest.

Perics Marinkó kiadatását annak idején Jugoszlávia is kérte, azonban ez nem történt meg, mert előbb itteni bűneiért kell számon adnia. A tegnapi tárgyaláson a haramiavezér annak tudatában, hogy Romániában nincs halálos ítélet, mosolyogva ismerte be gaztetteit. Minden feltett kérdésre cinikus választ adott és a legnagyobb nyugalommal mesélte el rablókalandjainak egyes részleteit. A bíróság rövid tanácskozás után Perics tizenöt évi kényszermunkára, bűntársait Brancót és Blagojev Slavkót pedig öt évi kényszermunkára ítélte.

A „gróf” ur szélhámossága

Milyen trükkkel fosztott ki barátja egy budapesti bankárt

BUDAPEST. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Rendkívül nagystílű szélhámós bukkan fel legutóbb a magyar főváros bűnügyi világában. Néhány héttel ezelőtt Kálmán László budapesti bankár megismerkedett egy 27 éves feltűnő elegánsan öltözködő és előkelő modoru fiatalemberrel, aki gróf Jean de Gaillard néven mutatkozott be. A fiatal ember teljesen elnyerte a bankár rokonszenvét s bizalmát s olyan intenzív barátság fejlődött ki közöttük, hogy a fiatal francia „gróf” a bankár lakásába is költözött és hónapokig annak vendége volt. A kedélyes barátságot azután megzavarta egy jfordulat.

Pár nappal ezelőtt megjelent a budapesti főkapitányságon gróf Jean de Gaillard és ott feljelentést tett Kálmán László ellen, a mely szerint a bankár elsikkasztott tőle 150 ezer frankot, amelyet a feljelentés szerint ő megőrzés végett adott át Kálmánnak. Mivel a feljelentésben semmi gyanus nem volt,

a rendőrség az előadottakhoz képest megindította a nyomozást és nyomban őrizetbe vette a bankárt, akit két napig fogva is tartottak. Mialatt a bankár a rendőrségen volt, az állítólagos gróf, aki különben a Pathé Fréres filmgyár megbízottjának és az Echo de Paris levelezőjének mondotta magát, a szó legszorosabb értelmében kifosztotta a bankár lakását. Erre természetesen kipattan az egész szélhámosság, Kálmánnak visszaadták a szabadságát, aki megállapította, hogy a hűtlen barát vendégeskedése alatt is egyre fosztogatta a lakását, de a bankár akkor még álmában sem vette volna gyanuba előkelő párisi barátját.

A rendőrség elfogató parancsot adott ki a 27 éves „gróf” ellen, aki a párisi royalista párti elnök fiának mondta magát és bizonyos arisztokrata körökkel is állandó barátságot tartott fenn.

Marx kormányalakításról tárgyal

A szélső pártok nem agitálnak a kormány ellen

BERLIN. (A Brassói Lapok tudósítójának távirata.) Marx kancellár ma kezdte meg tárgyalásait a kormány átalakítása ügyében. A tanácskozások sikerrel kecsegtetnek, már csak azért is, mert a szélsőséges pártok a tanácskozásokat tartózkodással figyelik, abba aktív módon nem folynak be, nehogy magatartásuk esetleges súlyos következményeiért felé lősség terhelje őket. Politikai körök véleménye szerint az új kormány alakulásától a szociáldemokraták távol maradnak, s minden jel arra mutat, hogy a kormány a polgári munkaközösség elve alapján jön létre.

Tömeggyilkosoknak nevezte a népjóléti miniszterium hivatalnokait Per egy magyar miniszteri tanácsos ellen

(A Brassói Lapok munkatársától.) Egy elnapolt büntetőjárásbírósi tárgyalás kapcsán egy különös hivatali botrány emléke támadt fel. Kvassay István nyugalmazott miniszteri tanácsos, aki korábban elméleti felfedezéseket tett a tudóbaj gyógyítása terén, a közelmúltban érdekes nyílt levelet intézett Vass József népjóléti miniszterhez. A miniszteri tanácsos a nyílt levélben szembehelyezkedett a zsidóüldözéssel és a konszolidálódó ország legfontosabb tennivalója gyanánt a magyar nép egészségi színvonalának a feljavítását állította oda. A nyílt levél írója azután kijelentette, hogy husz évi tapasztalata alapján állítja, miszerint a tudóveszesek 90 százaléka házilag, s a legkönnyebb kémiai eljárás útján gyógyítható. A miniszteri tanácsos hibáztatja, hogy a miniszter az ő köny-

veinek a tanulmányozása helyett, egészségügyi kérdésekben olyan szakértőkre támaszkodik, akik „esküszög”, hitvány gazemberek és tömeggyilkosok. E kijelentés miatt a népjóléti miniszterium tisztviselői hivatalból üldözendő durva becsületsértés címén feljelentést tettek Kvassay István ellen. Mivel azonban a felek közül többen nem jelentek meg, a járásbíró az érdekes becsületsértési ügyben mára kitűzött tárgyalást elnapolta.

Egy új Robinzon élt tíz év óta a Csöndes-oceán egy kis szigetén

PARIS. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Churchill, volt angol hadügyminiszter egy új Robinzonról számol be a Weekly Dispatch hasábjain. Családjának egyik barátját, Mr. Timmenst, aki 1914-ben egy hajótörés alkalmával eltűnt, találták meg most ép egészségesen a Csöndes-Oceán egyik kis korál-szigetén. Az új Robinzon tíz év óta kizárólag halakból élt s a sziget termékeny földjének, néhány ehető növényéből. A korál-sziget lakója persze semmit sem tudhatott róla, miközben események fejlődtek le Európában, s hogy robinzonsága alatt mennyire megváltozott a világ. Az első hírek csak néhány héttel megmenekülése előtt jutottak el hozzá. A tenger egy palackot vetett partra, melyben egy ausztráliai ujság volt. Így többek között azt olvashatta benne, hogy egy emlékművet emeltek azoknak az ausztráliaiaknak és az Újzéland-belieknek, akik a Dardanelláknál pusztultak el. Mr. Timmins sehogy sem tudta megérteni, hogy kerülhettek ausztráliaiak a Dardanellákra, s mik lehettek, hogy emlékművet emelnek nekik. Három heti gondolkodás után azt az elméletet állította fel, hogy egy gyarmati futball-csapat volt utban Angliába, s elsüllyedve a Dardanelláknál, a csapat clubja emelt emlékművet. Néhány nappal később egy gőzhajó haladt el a korálsziget mellett s észrevéve a hajótörött jeladásait, fedélzetére vette. Mr. Timmins egészséges, jó erőben van és emlékeit fogja most megírni.

(*) „Averző aréna” a legragyogóbb film alkotás főszerepben: Rodolfo Valentino. 1986

HIREK

Vasárnap, október 5.

Katolikus naptár: Pünkösdi utáni tizenhetedik vasárnap. Placid. — Protestáns naptár: Jolán. — Görög naptár: Szeptember 22. Foka pk. — Izraelita naptár: 5685. Thisri. 7.
Portugáliában nemzeti ünnep.
A nap kel: 6 óra 19 perckor, nyugszik 17 óra 50 perckor. Holdváltás: első negyed 16 óra 30 perckor
Időjárás: Lényegtelen hőváltás várható derült idővel.

Szivem, szegény Szivem

Minek rohansz, Idő? ne szégyeníts meg.
Nap után telik nap.
S a sok vig álom, mely győtri lelkemet,
Csak szép álom marad.
Minek rohansz, Idő? ne szégyeníts meg.

Minek futsz, Idő, aranylő homokba?
hogyan kacagjak szomorun nyomodba,
mint szegény vándor a lovas nyomán.
Minek futsz, Idő, aranylő homokba?

Hová tűnsz, Árnyék, az idő nyomán,
hogyan be nem érlek?
Sirva megyek völgy-hegy öléi
Magányom sir lépésed neszén —
mert be nem érlek.
Hová tűnsz, Árnyék, az idő nyomán?

Merre futsz, Szivem, remegő ködökbe?
Szegény, szegény Szivem.
Hogy vészes partfokon együgyűn
meghalj és elpihenj
Szivem, szegény Szivem.

Bartalis János

Brassóban

nincs jelentkező a nyelvvizsgára

(A Brassói Lapok munkatársától.) Legutóbbi számunkban jelentettük, hogy a prefektus elrendelte a belügyminiszter hatáskörébe tartozó valamennyi nem román anyanyelvű tisztviselő levezetést. A vizsgáknak október elsején a közgyűlés termében kellett volna megkezdődni, azonban a mai napig jelentkező nem akadt.

A Brassói Lapok munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett Ciurea prefektushoz, aki a következő felvilágosítással szolgált:

A mai napig senki sem jelentkezett vizsgára. Ez a körülmény a tisztviselők tartózkodására vezethető vissza. Most pedig a helyzet az, hogy minden nem román anyanyelvű közalkalmazottnak vizsgáznia kell az állam nyelvéről, kivéve a kész hivatalfőnököket, azaz a vármegyei alispánt és a városi polgármestert.

Tudom, hogy a brassóvármegyei közhivatalnokok közt is sokan vannak, akik még mindig nem beszélnek kellőképp románul, holott a belügyminiszter intenciója az, hogy mindenkinek, aki az állam szolgálatában akar maradni, prefektusul kell beszélnie az állam nyelvét. A vizsgákról annyit mondhatok, hogy azt okvetlenül igazságos szellemben fogjuk lefolytatni.

— Bratianu Jonel Bécsben. Bécsből jelentik: Bratianu Jonel miniszterelnök október hatodikán, hétfőn Bécsbe érkezik, hogy visszaadja Seipel kancellárnak bukaresti látogatását. A miniszterelnök két napig marad Bécsben, ahol meglátogatja a köztársaság elnökét, a kancellárt és a külügyminisztert. Kedden diszebed lesz a külügyminisztériumban, hétfőn este pedig diszeledés az Operában.

— Előléptetett brassói rendőrtisztviselők. A belügyminiszter Wagner Péter rendőrségi hivatalnokot iktatóvá, Cazanás Demeter első osztályú másolót elsőosztályú hivatalnokká, Eliu Silvia gépirónót elsőosztályú díjnokká és Veres István elsőosztályú hivatalnokot másodosztályú alhivatalfőnökévé léptette elő.

Öngyilkosság és örület jár a tisztviselő-vizsgák nyomában

NAGYVARAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) A nagyváradi tisztviselők vizsgáinak szomorú szenzációja van: az egyik vizsgázó tisztviselő a kiállott izgalmak következtében az elmeegógyintézetbe került.

Magyari Ferenc 39 éves díjnok már közel husz év óta dolgozik a városnál. Min dig pontos és becsületes hivatalnok volt, aki csekély díjnoki fizetéséből tartotta fenn magát. A román nyelvi vizsgák azonban fenyegetően meredtek elébe, mert nem érezte magát elég biztosnak a román nyelvben és félt, hogy bukás esetén elveszti kenyerét. E félelme már valóságos idegbetegséggé fajult s a napokban egy elkéseredett pillanatában öngyilkossági kísérletet követett el.

— Küldöttség Brassóvármegye alispánjánál a lörekvirálás miatt. Brassóvármegye közsegeiben napok óta folynak a lörekvirálások az október 9-én kezdődő hadgyakorlatok részére. Ma délelőtt 11 órakor megjelent 12 tagú küldöttség Vidombák, Feketehalom és Hóltóvíny községek lakosságából dr. Servacius alispán előtt, s arra kérték őt, járjon közbe a felettes forumnál abban az irányban, hogy az elrekvirált lovakat ne vigyék el. A küldöttség előadta, hogy a mező munkát végző gazdákat megfizethetetlen károk érik lovaik elrekvirálása miatt.

— Jól sikerült a temesvári tisztviselők vizsgája. Temesvári tudósítónk jelenti: A városi tisztviselők román vizsgája Coste prefektus elnöklétével megkezdődött s olyan hírek szivárogtak ki hogy várakozáson felül jól sikerült és sokan már írásbelire sem mennek. Holnap a város vállalatának alkalmazottai, azután a megyei tisztviselők kerülnek sorra.

— A magyar államügyészség nem szolgáltatja ki Neumann Gábort. Budapesti távirat jelenti, hogy a Depositen Bank ügyében Neumann Gábor részére budapesti ügyvédje salvus conductust kért. A salvus conductust a bécsi ügyészség csak nagy kaucióért hajlandó megadni, míg a budapesti államügyészség ellenzi Neumann kiszolgáltatását és kéri az iratok Budapestre való küldését.

— Gyógyszerlopás a marosvásárhelyi betegsegélyező gyógytárában. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi kerületi betegsegélyező-pénztár gyógyszer-tárában nagyarányú visszaélésnek jöttek nyomára. A gyógyszer-tár vezetője már régebb óta észre vette, hogy a gyógyszer-tár raktárát, főleg a külföldi preparátumokat ismeretlen tettesek dézsmálják. Hosszas megfigyelés után tegnap végre sikerült a tolvajt az egyik szolgaszemélyében rajtacsipni.

* Zsufolt házak előtt játszik a marosvásárhelyi szintársulat. Marosvásárhelyről jelentik: Szendrey Mihály szintársulata nap-nap után zsufolt házak mellett játszik Marosvásárhelyen. Jelenleg Lengyel Menyért Antonia című darabja van műsoron. A társulat tagjai közül Borovszky Oszkár Földes Mihály és Tárai Böske arát szép sikereket.

Ausztria leszállította a kamatlábat

BECS. A Brassói Lapok tudósítójától.) Az osztrák nemzeti bank a kamatlábat Zimmermann főbiztos hozzájárulásával tizenötöt tizenkét százalékra szálaltotta le.

A szerencsétlen ember kísérlete nem sikerült és megmentették az életnek, azonban elméje megzavarodott. Dr. Barina a beteg megvizsgálása után azt tanácsolta, hogy a díjnokot elmeegógyintézetbe szállítsák. Az elmeegórházban a beteg folyton román szótárral a kezében jár, tanul és csak románul hajlandó beszélni. Üldözési mániában szenved és minden emberről azt gondolja, hogy élete ellen tör. Enni is csak az orvos rábeszélésére eszik, mert azt hiszi, hogy az ételeket megmérgezik. Az orvosok biznak felépülésében.

A tragikus sorsu hivatalnok iránt a városban általános részvét nyilvánul meg.

Magyarországon megszüntetik az idegenek jelentkezési kényszerét

BUDAPEST. Magyarországon új rendelet jelent meg az idegenek ellenőrzéséről, amely jelentős változást hoz ezen a téren. A Magyarországra érkező idegeneknek ezentúl nem kell a rendőrségen jelentkezniük, elég egy bejelentőlap kitöltése, amely egyúttal két hónapra tartózkodásra ad engedélyt és amely háromszor automatikusan meghosszabbítható. Csak ha az idegen állampolgár megszakítás nélkül egy félévénél hosszabb időt akar Magyarországon eltölteni, kell új engedélyt kérnie.

— Még egy örízetbevétel a Szalámi-részvények miatt. A Brassói Lapoknak jelentik Budapestről: A Szalámi-részvény csata hullámai még mindig nem simultak el. A Sényi Miklós tőzsdebizománys által feljelentett kontremínörök között szerepel dr. Polczner Ernő tőzsdebizománys is, aki a feljelentés idejében éppen Párisban időzött. A feljelentés hírére Polczner Párisból táviratot küldött haza, hogy az ügyet nem tartja olyan fontosnak, hogy emiatt szabadságát félbeszakítsa és hazatérjen Budapestre. Erre Sényi ügyvédje, dr. Wertheimer Manó a vizsgálóbírótól kérte a bűnügyi zárlat elrendelését Polczner vagyonára. A bűnügyi zárlat foganatosításakor kiderült, hogy Polczner már előző este megérkezett Budapestre és magához vette a Wertheim-szekrény kulcsát. Polczner erre megkeresték, bevittek a főkapitányságra, ahol kihallgatása során elmondotta, hogy ötezer darab Szalámi-részvényrel kellett elszámolnia. Ebből 950 darab a Pesti Hazai Takarékpénztárnál van elhelyezve, míg ugyanekkor megállapítást nyert az is, hogy Polczner a rábizott részvényekből kétezernél többet eladott. Polczner Ernőt erre saját lakásán örízetbe helyezték. További sorsa felől ma döntenek.

Tökéletes szabásu ragánok csak NEUMANN-nál.

— Bukaresti közbiztonság. Bukarestből jelentik: A Strada Roselor 4. szám alatt a tegnap reggel az ügyeletes rendőrtiszt egy 60 év körüli embert talált vérbe fagyva. Beszállították a kórházba, ahol hosszas élesztési kísérletek után magához tért és kijelentette, hogy Nicolae Constantinescunak hívják és Caragea Voda 56. szám alatt lakik. Szerdán éjjel hazafelé tartott, mikor az Elefterie hid körül három egyén megtámadta és rövid küzdelem után leütötték. Constantinescu egész éjjel az esőben feküdt s állapota igen súlyos.

— Huppa-huppa. Igen, igen: huppa-huppa, huppa-huppa és megint huppa-huppa. Ez lesz tudniillik a jövő táncja. A párisi Paiunak ez a tánckompozíciója nyerte meg a nemzetközi táncverseny első díját. A második díjat az antwerpeni Mottie táncszerzeménye, a Tango 1925. kapta. Szóval a shimmy helyett jön a huppa-huppa. Így is jó lesz ezen a hepehupás világon.

— **Beitörőbandát fogtak Marosvásárhelyen** Marosvásárhelyről jelentik: A vásárhelyi rendőrség letartóztatott egy betörő társaságot, mely egész Erdély területét behálózta működésével. Az elmúlt héten Marosvásárhelyen törték be, de itt rajtavesztettek. A betörőbandának tizenkilenc tagja van, akik közül három már a rendőrség foglya. A betörőket Schietea detektív tette ártalmatlanná, aki most Kolozsvárra és Nagyváradra utazott, hogy a társaság többi tagját is elfogja.

— **Könyvkedvelők nyelvére.** Barmely — barhoi hirdetett könyv ugyanazon áron kapható nálam. Egyes könyveket, valamint egész könyvtárakat jó áron veszek. Eladandó könyvekről jegyzéket kérek. Keszezy Albert könyvkereskedő, Cluj-Kolozsvár.

— **A török diákok Temesváron.** Temesvári tudósítónk jelenti: A török diákok és tanárok kiránduló csoportja tegnap délután Temesvárra érkezett, ahol a város bankettet adott tiszteltükre. A diákok elmesélték, hogy náluk már megkezdődtek az építkezések és dicsőítik Kemál pasát, aki új európai szellemet hozott Törökországba.

— **Szabásmintás divatlapok** legújabb számai megérkeztek a Brassói Lapok könyvosztályába. Record 10 sz. 30 lej, A legújabb divat 9 sz. 30 lej. Perfect Mode 26 sz. 40 lej. Postai megrendeléseket azonnal elintézzünk.

— **Elsodorta a víz a zsilvölgyi vasuti hidakat.** A legutóbbi nagy esőzések következtében előállott áradások a vasuti vonalakat több helyen megrongálták. A Filias—Targu-Jiu vonalon Barbatesti és Carbutesti állomások között az ár víz a vasuti töltést teljesen elvitte úgy, hogy a forgalom arrafelé szünetel. Sem utasokat, sem árut nem szállítanak ezen a vonalrészén. Filias és Dutaresti állomások között a Zsil hidját elvitte az áradás. A forgalmat átszállással bonyolítják le. A hid helyreállításáig a 12. számú Simplon Szeben—Kiskapus—Brassó vonalon fog Bukarest felé közlekedni.

— **Modern Mozgó.** „A vérző aréna” Blasco Ibanez spanyol író legsikerültebb regénye filmen. Ma, szombaton van a bemutatója, a főszerepben Rodolfo Valentino és Agnes Ayres, a két legszebb filmszínész. E pompás Dorian filmsláger a spanyol bika-riadókat mutatja be megrázó realitással és megdöbbentő erővel. A következő bemutató „A nép barátja”, főszerepben a két ünnepezt mozsizínésszel: Henny Porten és Harry Liedtke. Dorian-film. A 6-os számú nyerő szám mal rendelkező egyén átveheti a Pat és Pat-tachon szobrot a Modern Mozgó irodájában.

— **Orvosi körökből.** Dr. Rütter bór- és nemibetegségek szakorvosa vasárnap kivételével naponként rendel Hirschert-ucca 25. I. szám alatti rendelőjében, nőknek 1—fél 2-ig, férfiaknak délelőtt 11—1, és este fél 7—fél 8 óráig.

(*) A borszéki borviz az ásványvizek királya. Nagyban eladás az Aronsohn H. és Tsa cégnél. Telefonszám 7. Üvegenként kapható a Fiatji Orghidan Kapu-uccai fűszer és csemege üzletében. 2035

(*) Felhívjuk olvasóink figyelmét a Klein József és Fia cég mai hirdetésére. 2096

— **Tanintézetek, tanárok, tanítók, tanulók** barmely tankönyvet nálam jutányos áron megrendelhet, Keszezy Albert könyvkereskedésében, Cluj-Kolozsvár. 5849

— **Apolló Mozgó.** Ma utoljára kerül a „Démonok karjaiban” című film bemutatásra, hogy alkalmat legyen mindenkinek, aki e filmet még nem látta, megnézni a hajmeresztő mutatványokat. Vasárnaptól kezdve Erdély területén először Brassóban „Colibri az ucca lánya” című film kerül színre. E film 7 felvonásból áll, a legbájosabb, legvigabb és egyuttal a legmélabusabb film, melyben a kedves fiatal filmszínész Ossi Osvalda játssa a főszerepet. Vasárnap délelőtt nagy gyermekelőadás.

(*) Szívbeteg és érelmeszesedésben szenvedők a természetes **Ferenc József** keserűvíz használata által könnyű és pontos bélműködést érnek el.

• **Izsák Ferenc** tánciskolájában (Gewerbeverein) az őszi tanfolyamok október 6-án kezdődnek. Külön csoportban, gyermekek, felnőttek, kezdők, haladók. Magánórák az őszi mondaintáncokból ugyszintén testnevelő orchestra. Beiratkozni Vár-ucca 110 szám alatt és este 7—10 óráig a tánciskolában lehet.

(*) „A vérző aréna” a legpompásabb Dorian sláger az idei szezon kimagasló irodalmilag is értékes film szenzációja. Szombaton mutatja be a Modern Mozgó. 9180

• **Elveszett** Bodola községből kis fehér-fekele tarka hosszuszőrű kutya. Megtaláló 500 lej jutalomban részesül. Erdeklődni a kiadóhivatalban.

IRODALOM, MŰVÉSZET

A nagyváradi közönség tünietelt a magyar színház mellett

NAGYVÁRAD. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Szerdán este nyílt meg ünnepies keretek között a nagyváradi színház s a lelkes váradi közönség biznyságot tett arról, hogy minden körülmények között is szüksége van a magyar színházra s az igazgató személye háttérbe szorul a magyar színház létkérdése mellett, amelyet minden öntudatos váradi magyar ember szívén visel. A szezonnyitó előadás előtt olyan ostromot intéztek a jegypénztár ellen, hogy a rendőrségnek kellett megakadályozni a jegyekhez már nem jutott tömeg beözönlését.

A szezonnyitás forró ünnepség keretében zajlott le. Az első előadás egyuttal Emőd Tamás — Szirmay Albert „Mézeskalács” című operettjének első erdélyi bemutatója is volt. A sokat reklámozott operettnak bájos, de kissé vékony meséjét egy pár elsőrangú énekszám és kabaréjelenet tarkítja, de az ezeket összefogó meseszöveget vékony, cérnaszálla könnyen elszakad s a darab vontatott előadás következtében szétesik és minden értékét elveszti. Így történt — sajnos — Váradon is.

Az előadást ünnepi nyitány vezette be, mely után Peredy György újságíró lépett a függöny elé; rövid beszéde után lelkesen tünietelt a közönség a magyar színház mellett. A felzúgó tapsokra Gróf László jelent meg a függöny előtt s rövid, meleg beszédben üdvözölte a közönséget. Ezután megkezdődött az előadás. A királyasszony szerepében nagyon jó volt Biczó Margit, aki előnyösen fejlődött tavaly óta. Barna Sári kedves jelenés, de ma még nem tudja betölteni a színpadot. Tehetsége van s bizunk fejlődésében. Benes Ilonka meghatóan szép alakítást nyújtott az anya szerepében. A katonát Gróf László adta a töle megszokott művészettel. Sioll Béla, T. Pogány Janka, Madas István emelkedtek ki az együttesből, amelynek összjátéka vontatott volt. Meglepetést keltettek a Tabéry. Iván által tervezett új díszletek. A zenekart Várady Aladár vezényelte nagy erővel.

A Mézeskalácsot követik a Rózsaszálly és a Vrea Mircea-Csehov drámájának bemutatója.

— **Adele Reisenberger-Umling**, a kitűnő énekesnő, akinek érett koloratur szopránját Brassó közönsége a Máté-passió éneklésénél megcsodálta, a Klingsor hangverseny-igazgatósága estélyre hívta meg, amelyet az énekesnő szombaton, október tizenegyedikén fog megtartani.

• **Heriot Corday Sarolta** pöriratait találta meg Londonban. Párisi tudósítónk jelenti: Londoni tartózkodása alatt Heriot néha egy-egy órát a szórakozásra is szakíthatott. Az első napokban az állatkertbe járt, később a Wembley-i kiállításra, majd London uccáin sétálgatott, felismerték, s ez megzavarta örömet. M. Bergery, a kabinetfőnök, Heriot barátja erre azt tanácsolta neki, ha jó szórakozást akar, menjen a kínai negyedbe, ahol érdekes bibliofil dolgokat lehet találni. Heriot azóta előszeretettel kereste fel a kínai negyedet. Egyik nap aztán szenzációs felfedezést tett. Corday Sarolta letartóztatásának és halálos ítéletének perirátára bukkant. Heriot négyezer frankért nyomban meg is vette a leletet. Párisba visszatérve, a nemzeti levéltár szakértőjével vizsgáltatta meg, aki Heriot legnagyobb örömére kijelentette, hogy a kézirat autentikus és az egyedüli irat, mely még hiányzott, a Corday Saroltára vonatkozó iratcsomóból.

SPORT

(x) **Módosították a romániai futballbajnokságok szabályait.** A bukaresti központi labdarugó szakosztály legutóbbi ülésén a bajnoki szabályzatok következő módosításait határozta el. A harmadik paragrafushoz egy 3 a §-t iktattak be: »A kerületi bajnokságok jogszzerűen az országos bajnokiak selejtező mérkőzéseinek tekintendők.«

A 14 §. oda módosul: »A bajnoki mérkőzéseken résztvevő idegen állampolgárságú játékosok száma legfeljebb három lehet. Azok a csapatok, melyek több mint három idegen állampolgárságú játékosal játszzák le bajnoki mérkőzésüket, ezt a mérkőzést elvesztik. Ismétlődés esetén felfüggeszthetők.«

A 15 §. oda módosul: Az az egyesület, mely nyilvános mérkőzésen igazolatlan jogsulatlan) játékost szerepeltet, elveszti mérkőzését és 100—500 lejig terjedő pénzbírsággal sújtható. Ismétlődés esetén felfüggeszthető. Barátságos mérkőzésen más egyesület igazolt játékosai is résztvehetnek saját egyesületeinek és az illetékes kerületi labdarugó szakosztálynak engedélyével.

A 20-ik § értelmileg odamódosul, hogy a megfelelő magasabb osztályozású utolsó helyen végző csapata a következő osztály első helyezettjével selejtező mérkőzést köteles játszani. Ha veszít, kiesik osztályából, s a győztes csapat lép helyébe, ha győz, akkor továbbra is osztályában marad.

Az új rend október hó ötödikétől lép érvénybe. Ezek a módosítások érzékenyen sújtják a bukaresti egyesületeket s főként a bukaresti Triumf és Romcomit ellen irányulnak, mely egyesület játékosai tulnyomó nagy részben külföldről rekrutált elemekből állanak.

(x) **Mi lesz vasárnap?** Brassóban a nap és Brassó egész sportéletének szenzációja a Kinizsi—Brasovia mérkőzés, mely délután 4 órakor kezdődik. Megelőzőleg a Brasovia kombinált játszik a BMTE kombinálttal. Délelőtt fél 11 órakor a »Fások« csapata játszik a »Birók« csapatával. Székelyudvarhelyen a Hargita játszik bajnoki mérkőzést a brassói CFR-rel. Kolozsváron az Universitatea—Kac és Haggibbor—KMTE bajnoki mérkőzések kerülnek eldöntésre. A kolozsvári Victoria Bukarestben pályamegnyitót játszik az Unirea-val. Nagyváradon, Szatmáron, Temesváron, Aradon bajnoki mérkőzések.

(*) **A F. S. S. R. labdarugó szakosztálya** központi bizottságának általános szabályai hiteles magyar fordításban megjelent és kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Minden futballal foglalkozó ember el kell olvassa ezt a könyvet. Ára 20— lej.

(x) **BMTE—Ivria 2:1 (1:0).** Elsőosztályú bajnoki mérkőzés, melyet csekélyszámú közönség nézett végig. A mérkőzés eredménye nem hű kifejezője az erőviszonyoknak, eldöntetlen eredmény, igazságosabb lett volna. Mert a mennyivel jobb volt az első félidőben az MTE, annyival rosszabb volt a másodikban és ugyanez áll az Ivriára. A játékot csapkodás és művészies stílustalanság jellemezte, míg a másodikban a teljesen visszaeső MTE csak az Ivria tehetetlen csatárainak köszönhetette, hogy ki nem egyenlítették, illetve nem győztek. Biró Buzna jó volt.

(*) **A modern atlétika.** Az összes atlétikai ágak stílusa, tréningje, a versenyrendezés és a legújabb versenyszabályok. 347 szemléltető rajzzal. Irta: Déván István. Magyarország többszörös bajnoka és rekordere. — Mindenkinek, akit érdekel az atlétika el kell olvasnia ezt a könyvet. Ára 240— lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától, Brassóban.

(*) **Románul legkönyvebben** megntulhat, Andrási nyelvtanár **legtökéletesebb** zsebszótárából tartalmaz **17.000** román szót. Ára Lei 55. Kapható Benkő Mór kiadónál Sfântu-Gheorghe és minden könyvkereskedésben. 5824

Értesítjük a t. közönséget, hogy a bejelentett párisi ujdonságok megérkeztek.

Vasárnap, október hó 5-én
délelőtt 10 órától — este 11 óráig
NAGY PÁRISI

DIVAT-KIÁLLITÁS

AZ ÜZLETHELYISÉGBEN

Ascher Testvérek

BRASSO

KAPU-UGCA 5. SZÁM.

BRASSO

KÖZGAZDASÁG

Mikor kerülnek sorra az erdélyi hadikárok?

A kormány most igéri a bizottsági eljárás megindítását

BRASSÓ. (A Brassói Lapok tudósítójától.) Ujabb időben a kormánynak nagy szüksége lehet az állam polgárainak a bizalmára, mert foglalkozni kezd oly ügyek elintézésével, melyeket eddig előkelő nemtörődomséggel hevertetett, bár ezek a lakosság jelentékeny részének érdekeit érintik. Sajnos, ebbeli munkája is csak olyan tessék-lássék intézkedés. Mintha arra törekednének, hogy minél több oly kérdés legyen felszínre, hacsak az elintézés megkezdésének stádiumában is, amelyekre ön tömjénző kortesbeszédekben hivatkozhattak. Hiszen ha például a hadikártérítések ügyét el akarták volna intézni, illetőleg segíteni akartak volna a károsultakon, azt az 50 millió lejt, amit most erre a célra szántak, kiadhatták volna évekkal ezelőtt is, amikor több értéke volt a pénznek s amikor a segítségnek eredménye is lett volna.

Ez alkalommal ugyanis az erdélyi, bukovinai és besszarábiai hadikárok ügyeit vették felszínre s hogy tegyenek is valamit e célból, 50 millió lejtnek a kiosztását vették tervbe. Hogy aztán mikor jutnak valóban némi pénzhez a károsultak, azt — ismerve a liberálisok buzgóságát a fizetésekben — sejtetni lehet.

Az erdélyi hadikárügyek a boldogemlékü Consiliul Dirigent ideje óta pihentek. Az utolsó becslések akkor történtek. Liberális jogérzékre vall az, hogy a mostani kifizetések alapjául a kormányzótanács idejében beadott kárbevallásokat veszik, holott az időbeli távolság mellett jelentős az értékbeli különbség is. Akkor egy lej körülbelül 9 és fél centimot ért, ma 2.70-en áll. A tervezett kifizetést is azonban előbb egy csomó bizottsági tárgyalás fogja megelőzni.

Ebből a célból Erdélyben Kolozsvárt, Temesvárt, Nagyszebenben, Marosvásárhelyt és Nagyváradon bizottságokat fognak felállítani.

A MAI PÉNZPIAC

Péntek, október 3.

A világpiacon a svájci frank erős megszilárdulása mellett a nyugati valuták árfolyama gyengült.

A belföldi piacon tegnap délután az irányzat lanya, üzletkötés kevés történik. Az árfolyamok 37.80 lejes svájci frank alapnak felelnek meg. Ma reggel a piaci helyzet a tegnapi menettel kezdődik. Dél felé a zürichi nyitási hatása alatt, ahonnan a nyugati valuták hanyatlásáról érkezik hír, hanyatlás áll be, mert eladásba fognak. Déli árfolyamok: egy svájci frank 36.65 lej, egy angol font 850, egy dollár 188, egy francia frank 10.15, egy olasz lira 8.40, egy cseh korona 5.70, egy lejért 372 osztrák, illetőleg 405 magyar korona.

Zürich. Devizák (zárjelben a tegnapi zárlattól való eltérések.) Nyitás: egy dollár 5.22 és fél (—1 és fél), egy angol font 23.28 és fél, (—10 és fél), száz francia frank 27.50, (—27), száz olasz lira 22.85 (—10), száz cseh korona 15.75 és fél (+10 és fél), száz dinár 7.20 (+5), száz leva 3.80, száz lej 2.60, tízezer magyar korona 0.68, tízezer osztrák korona 0.73 és fél (—fél), száz járadékmárka 120 és fél (—2).

(—) Az elveszett régi postatakarék-könyvek pótlása. A posia és távirat vezérigazgatóság rendeletet adott ki, amely szerint a budapesti postatakarékpénztár által kiállított s közben elveszett vagy bár mily módon megsemmisített postatakarék-pénztári betétkönyvek a budapesti postatakarékpénztárnál bejelentendők, hogy ezekről másolatokat állítsanak ki. A szükséges bejelentőlapok bármelyik postahivatalnál kaphatók. A bejelentőknek

tani, amelyek mint első fórumok döntenek a hadikártérítések nézve. Kolozsvárt felsőbb bizottság fog működni, amely az első bizottságok határozatait hagyja jóvá és ellenőrzi. A kormány adatai szerint Erdélyben 94 ezer hadikárbejelentést adtak be s így a kormány azt hiszi, hogy megfelelő számú bizottság két hónap alatt befejezheti a munkálatait.

Itt két kérdés kívánczik papírra. Az egyik az, hogy vajon a kormány a fenti számba beleszámította-e a segélyzendők közé felvette-e azokat a hadikárosultakat is, kik még az 1916-os harcokban szenvedtek károkat, akiknek hadikárát rendszeresen megállapították, de ki nem fizették a közbejött imperiumváltozás miatt. Tudott dolog, hogy egész megyék, pld. Csik vármegye kárt szenvedett népe egy árva bani kártérítést sem kapott. A jogérzék pedig azt diktálja, hogy ne lehessen az állampolgárok közt különbséget tenni s a hadikártérítéseket osztályok szerint megállapítani. Itt a tárgyilagos igazságnak kell érvényre jutni! De vajon az elvárható-e a mai uralom birtokosaitól? Másik kérdés az, hogy vajon e különféle bizottságok munkálataiban nem fog-e megismétlődni az agrárbizottságok haszonlesése és jogtalan sáphuzása?

Ha — tegyük fel, hogy a bizottsági tagok nem ragaszkodnak tulságos módon vonzó pozíciójukhoz — a bizottsági döntéseket meghozták, e végzéseket központosítják s megállapítják azokat a módokat, amelyek mellett a segélyezés történik. Erdély részére első segítségül 20 millió lejt szántak. Bukovina hadikártérítésével is foglalkozni fognak. Erre a célra 25 millió lejt állapítottak meg. A maradék öt milliót a besszarábiai károsultaknak fizetik ki. Itt ugyanis csak Hotin vármegye északi részén szenvedtek károkat.

a következő adatokat kell kitölteniök: 1. A kiállító postahivatal neve (ahol az eredeti betétkönyvet kiadták.) 2. A betét összegét koronákban és fillérekben. 3. A könyv számát. 4. Az elveszett könyvecské tulajdonosának lakását. 5. Esetleges jelszót. A bejelentő lapokat saját kezűleg kell kitölteni és az illetékes postahivatalnál benyújtani, amely a bejelentéseket elintézés végett beküldi a posta és táviratvezérigazgatóságnak.

(—) Nő a munkanélküliség. Nagyváradról jelentik: A fémipari vállalatoknál ujjabban megint nagyszámu munkást bocsátottak el. A munkanélküliek száma ebben a szakban eddig több mint 700. Legközelebből ujjab elbocsátásokra van kilátás. A munkaügyi felügyelőség lépéseket tett, hogy a munkanélküliek más helyeken nyerjenek munkát.

(—) A Brassói Bőripari Szindikátus közgyűlése. Megirtuk már, hogy a Brassói Bőripari Szindikátus október ötödikén tartja a város háza tanácstermében 1924 évi második közgyűlését. Ez a közgyűlés fog dönteni afölött, hogy Brassó és környékének bőriparosai megalkossák-e a Bőripari Szövetkezetet, melynek feladata az lenne, hogy megvédje a bőriparosok érdekeit, valamint könnyebb beszerzési forrásokat biztosíthasson tagjainak. A Bőr-

ipari Szövetkezet egyuttal egységes eljárási frontot alkotna a bőriparosok számára és különösen a vidék bőriparosainak biztosít igen nagy előnyöket egy ilyen szervezetbe való belépés. A kisiparosok általában ráébredhetnének már arra, hogy csupán egységes szervezkedés alapján biztosíthatják érdekeiket: minden kisiparosnak létérdeke, hogy ezt a szervezkedést támogassa s megjelenjen ezen a közgyűlésen, amelynek határozatait szintén közzölni fogjuk.

(—) Csak száz járadékmárkát szabad behozni. A Németországgal való kereskedelmi összeköttetés nagyban befolyásolta az a körülmény, hogy a román pénzügyminiszter nem engedte meg a járadékmárka behozatalát az országba. E miatt a német kereskedelmi utazóknak volt igen sok nehézségük. A pénzügyminiszter hosszas tárgyalások után megengedte végre a behozatalt 100 járadékmárka erejéig. A száz iparosok szövetsége előterjesztést tett, hogy a 100 márkánál nagyobb összegek behozatalát is engedjék meg. Hasonlóan szükség lenne arra, hogy a járadékmárkát végre jegyvezék a bukaresti tőzsdén.

Szivattyuk alkatrészek

Garwenswerke, Wien,
gyártmányában

2064

KAMARYT & MEDER cégnél
BRASOV - TIMISOARA.

Nyílttér

Nyilatkozat.

Alulírott kézdivásárhelyi lakos, csizmadia mester ezennel elismerem azt, hogy folyó év augusztus hó 5-én a prázsmári vásáron nyilvánosan a Trg-Saceuści csizmadia tagtársaimról becsmérőleg nyilatkoztam, őket reprodukálóan kifejezésekkel sértettem.

Kijelentem azt, hogy sajnálatomat fejezem ki a történetek felett és minthogy a csizmadia mesterem oly ittas állapotban követtem el, amely a beszámítást kizárja, ennél fogva kijelentem azt is, hogy sem a Trg-Saceuści nemes csizmadia társulatot, sem annak általam nagyrabecsült tisztelt tagjait sérteni, gyaláznai nem akartam.

Az elkövetett sértésekért ugy a társulattól, mint annak a prázsmári jelenvolt tagjától ezennel nyilvánosan bocsánatot kérek.

Biztosítván a társulatot és annak tagjait mindenkor legteljesebb nagyrabecsüléséről, vagyok Kézdivásárhely, 1924. szeptember 25-én.

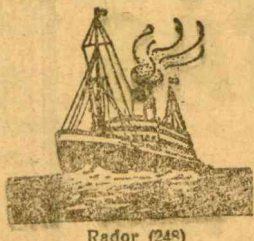
Teljes tisztelettel:
Turóczy Jenő
csizmadia-mester.

*Ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A Brassói Lapok hírdeléseit naponként százezer ember olvassa.

Baumgarten Géza Marosvásárhely, Fő-tér.

BUTORÜZLET Telefon: 194. VARRÓGÉPÜZLET Telefon 114.
Füredt tulajdonosoknak árenda-mény. — Heverők, ágybetétek, hajlított székek, zománcolt hálósőzők, jutányos áron. — TELJES LAK-BERENDEZÉSEK.
Kedvező fizetési feltételek! 543

Rador (248)

Dél-Amerikába utazik most az egész világ

COSULICH LINE

BUKUREȘTI, Calea Griviței 181. triesti hajóstársaság hajóin.

FIÓKOK: Timișoara Strada I. C. Bratianu 18. Arad Strada Emineanu 40/a. Oradea-Mare Strada Sf. Ladislau 30. Cernăuți Strada Romana No. 14

VASÁRNAP

Juhász Gyula:

Szigeti emlék

Az ifjúságból
Két gyönyörű zöld szem ragyog,
Mint a reménység,
Mely régesrégen elhagyott.

Nem énekeltem
E két szép szemről éneket,
De tiszta fényük
Titkon sokszor melengetett.

Mint jelző lámpák,
Jövőbe hívtak boldogan,
De én megálltam
És élet és üdv elrohan.

Majd lenn a sirban
Tudom, e két zöld fény lobog,
Az ifjúságból
Föltündöklő szemaforok!

Puskin halála

A nagy orosz író születése századik
évfordulója alkalmából

Puskin születése századik évfordulóját ünnepli az orosz irodalom és kulturvilág. Az Anyegin híres írójának emlékét, aki egyike volt a romantikus irány legkiválóbb képviselőinek, a Lamartine és a Byron kortársa és költőtársa.

Az ifjúsága is hasonlított ezekéhez. Előkelő származás, főúri környezet, a jóllét és fiatalság mámoros élvezete, amíg a csalódások, a sötét napok el nem következtek.

Melchior de Vogué akadémikus kitűnő élet- és jellemrajzában találjuk ennek a ragyogó, de tragikus végű pályának a legteljesebb méltatását.

Minden sikerült neki, még bolondságai is segítették, mondja a francia életíró. Mint frondörösködő és mint a szabad észnek hive, szoros összeköttetésben állt a decemberi összekülvölkkel. A cári haragot hamar magára vonja impertinens verseivel, találó szatírjaival és karikatúráival. Könnyű száműzetésbe küldik a Fekete-tenger partjára, majd regényes kalandokat él át a Kaukázusban, a Krimben, Beszarábiában. A Kelet ezeken a helyeken tárul fel előtte és ragadja magával. Dolgozik és mind nagyobb lesz, s az arzamaszi számkivetés, mely a szibériaitól megmentette, nagy értékforrása költészetének. E pár esztendő alatt a remekművek egész sora kerül ki a tolla alól, nagy tervek forrongnak az agyában, mialatt szíve drágaságait futó szerelmekre pazarolja, irodalmi szerelményét csapszékbe asztalánál, kártyázva kótyavetyéli el. Egy nap Moszkvában tűnik fel, amint a zsufolt színházban, beleharap a szívéhez közelálló Z... grófnőnek, a kormányzó tábornok feleségének a vállába. A végletekig heves, nyugtalan, exaltált, aki az élet szegény fájától sokkal több gyümölcsöt követel, mint amennyit az számára teremhet.

Puskin egy szerelmi tragédiába bonyolódik, s ez lesz a végzete. 1830-ban egy szépségtől ép úgy mint esszéességéről híres nőt vett el. Egyszerű családból volt az asszony és nem értette meg ura lángeszét és balul ítélte meg szenvedélyes természetét.

— Tűzes érzéssel vett körül — beszélte később a nő, aki Puskin halála után egy jóra való ezredeshez ment feleségül, akivel nagyon boldogan élt, — de én ártatlan voltam a halálában. Láthatatlan ellenségek üldözték, titkos cselszövés áldozata lett, hitelt adott hazug rágalmaknak, melyeket családi tűzhelyéről terjesztettek.

Ismeretes az a párbaj, melyet 37 éves korában az orosz gárda egyik tisztjével, aki a második francia császárság alatt szenátor lett, vívott meg, s amelyben ellenfele golyója halálosan megsebezte.

Fiatalon tűnt el, ereje és dicsősége teljében, még számos remekmű gazdag ígéretével.

Viharos szíve mellett, írja Vogué, a legbőlcsebb, a legvilágosabb és a legmértéktartóbb irodalmi szellem uralkodott; ez a romantikus költő a legjobb értelemben vett klasszikus volt. Költői szomorúsága, szenvedélyeinek állhatatlansága sohasem untatnak; sebző lelkenek kiáltása őszinte, majdnem önkéntelen, s uralkodó vonása a természetesség.

Puskin halálos párbajának ez a története: A szentpétervári előkelő társaságban szerepelt d'Anthes báró, egy fiatal, gazdag és szép lovag, aki e tulajdonságai és francia volta révén az orosz arisztokráciában nagy sikereket ért el.

Milyen viszony volt d'Anthes György báró és Puskin Sándor közt, soha fel nem fedték egészen, de tény, hogy a költő féltékeny volt, s egy névtelen levél, mely neje és egy tiszt viszonyáról szólt, felkavarta a lelkét. Felgerjedt indulatát azonban előbb még lecsendesítette, de mikor a második, majd a harmadik névtelen levelet kapta és ezekben már d'Anthes báró is meg volt nevezve, nem habozott többé.

Dühtől tájékozva rohant Puskin a báróhoz és a vádló levelet átadta neki. d'Anthes méltatlankodva dobta el a levelet és azt mondta, ő a Puskin sógornőjének udvarol és ennek bizonyosságául megkéri tőle, aki neje hugának a gyámja volt, a leány kezét. A költő megnyugodva, boldogan egyezik bele és csakugyan d'Anthes báró nemsokára oltár elé vezeti Puskinné nővérét.

De az ismeretlen cselszövők nem nyugosznak. Puskin újabb levelet kap, mely olyan részleteket tár fel a báró és az ő felesége viszonyáról, melyek benne nem hagynak többé kétséget. Vak dühében annyira provokáló levelet ír a francia tisztnek, hogy a párbaj kikerülhetetlen.

1837 január 26-án korán reggel, miután a segédek hasztalan kísérelték meg a kibékülést, megtörtént a párbaj. Negyven lépés távolság, tíz lépés avansz, lövés tetszés szerint. Puskin komoran és csöndesen, de nyugtalan tekintettel kísérte a párbajsegédek intézkedéseit.

A jeladásra Puskin helyén maradt, d'Anthes néhány lépést előre tett, lassan fel-emelte, a pisztolyát és elsütötte. Puskin, halálos sebbel a földre omlott.

Ellenfele odarohant hozzá, de Puskin, mialatt feltápáskodni próbált, véres gyalázatot vágva szemébe, kiáltotta:

— Megállj! Még löhetek, jogom van hozzá.

D'Anthes báró erre a helyére ment, s a segédek félreálltak. Puskin, mialatt a hó piros lett véréből, összeszedte erejét, s balkarjára támaszkodva hosszan célzott ellenfelére. Egyszerre csak leengedte a fegyvert, s a hóra hivatkozva, mely zavarja, másik pisztolyt kért. A segédek nyomban teljesítették kívánságát. Akkor újra célzott, elsütötte a pisztolyt és a lövés nyomában Anthes meginog és a földre bukik.

— Meghalt! — kiáltja vad örömmel Puskin. — Meghalt! Legyen áldott érte az Ur!

A költő öröme azonban korai volt. D'Anthes báró csak a vállán sebesült meg és nem veszedelmesen. Mialatt lassan felkelt a földről, Puskin, akinek ereje teljesen kimerült, elvesztette eszméletét és így szállították szánon hazáig, ahol felesége kétségbeesetten fogadta.

Az agónia rettenetes volt és majdnem négy napig tartott. Puskin heroikus bátorsággal viselte a leírhatatlan fájdalmakat. Január 29-én halt meg, miután előbb legalább azt a vigasztaló meggyőződést szuggerálták beléje, hogy felesége és sógora ártatlanok voltak az összelütközés felidézésében.

Puskin és d'Anthes párbaja egyike volt a század legtragikusabb párbajainak.

H. Gy.

KOSÁRYNÉ RÉZ LOLA:

A kalifáné papucsja

Mit mondjak nektek? A doktor egészen este el nem mozdult mellőlem és a két gazdatiszt egyre pödörte felém a bajuszát és szorakozottan felelgettek, ha a termést kérdezték tőlük. Éjjel pedig cigányokat hoztak az ablakom alá és Dezső olyan kedves volt hozzám, mint vőlegénykorában... és...

— De hiszen társaságban csak nincs rajtad a papucs? — kérdezte a szőkehajú bárátnő.

— Az mindegy, de tudom, hogy otthon van az éjjeliszekrényemben, és az enyém és felvehetem akár mikor. Eleinte fel is vettem minden este és minden reggel itthon, ameddig csak...

— Ameddig?

— Lassan bántani kezdett, hogy mennyire megváltoztam. Az is igaz, hogy Dezső az ősszel meghalt és összeveszett a főnökével, aztán a gyerekek kaptak torokgyulladást. Néha mikor ott ültem éjjel az ágyuk mellett, úgy gondoltam, hogy ez büntetés az én léhaságomért, — e papucsért, a doktorért, meg a gazdatisztokért, meg a többi ostobaságokért... Mert én azelőtt soha...

— Soha. És most vége? — kérdezte a szőkehajú.

— Dehogy! Bárcsak vége lenne!

— Nagyon örülök, hogy tovább is van, — mondta a barnahajú és kényelmesebben elhelyezkedett, — mert eddig még semmi különöset sem mondtál. De ha igazán oly varázs van ebben a papucsban, el szeretném kérni tőled, hogy én is kipróbáljam.

— Ne kívánd; — mondta a fiatal asszony és eltakarta az arcát. — Ide hallgassatok tovább mondom.

Egy pillanatra kivette a lábait a papucsból és kicsit tovább lökte mind a kettőt a szőnyegen.

— Gyerekek, emlékeztek még, hogy az intézetben mindent elmondtunk egymásnak? Soror Dorothea ott aludt a fülkében a hálóterem mellett és hogy meg ne hallja, kiültünk az ablak párkányára, lelógattuk a lábunkat az emeletes falról a sötét fák közé és lehúztuk a hátunk mögött a redőnyt. Azt mondtad akkor, Elza, egyszer, hogy úgy ülünk ott, mintha az élet örvénye felett ülnénk, ahová akár mikor beleszedülhetünk. És megfogadtuk akkor egymásnak, hogy ha valamelyik úgy érzi majd valamikor, hogy szédül, a másik kettő megfogja a kezét. Most vége a tréfának a mesében, amit mondok, úgy mondom nektek, mintha ott ülnénk együtt az ablakon.

És a bohó kicsi asszony tágranyitotta a szemét, lenézett maga elé a szőnyeg tarka arabeszkjeire, mintha csakugyan az élet örvényét látná és úgy beszélt tovább:

— Egyszer este, mikor a gyerekeket lefektettem, papucsot húztam, nehogy Dezsike felriadjon a cipőm kopogására, mert nagyon késő volt már és féltem, hogy nem lesz készen a vacsora, mire hazajön az uram. Igazán találomra nyultam be az éjjeliszekrénybe és kivettem a kalifáné papucsát. Hamar elkészültem a vacsorával és magam siettem ajtót nyitni, mikor csöngetést hallottam. Persze, nem Dezső volt, hanem...

Lehajította gömbölyű kis cicaféjét.

— Hanem Solti doktor. Azt mondta, hogy az uram kérette ide és csodálkozott, hogy még mindig nincs itthon. Mit csináljak vele? Behívtam. Letült arra a székre ott, én meg ide a dívánra, ahol Gizi ül és beszélgetni kezdünk. Magam sem értem, hogyan történhetett, de ő is magáról beszélt, én is magamról beszéltem. Bosszankodtam is, mikor észrevettem ezt és felálltam, hogy véget vessek a dolognak és szívtart hozzák Dezső asztaláról. És amint elmentem mellette, leesett a lábamról a kalifáné papucsja.

Hamar utána kaptam, de ő megelőzött és odanyújtotta nekem, én a háta mögött vettem fel és ostoba módon égni kezdett az arcom. Eleje tettem a szívdobozt, aztán visszaültem, ő rágyújtott és egy darabig csönd volt. Aztán egyszerre letette a szívtart.

— Szép papucsokkája van, — mondta, — olyan, mint valami mesebeli török hercegnőé. Egyszer hallottam valamit egy ilyen papucsról,

VÁROSI JÓDOS GYOGYFURDO

NOVISAD (Jugoszlávia)

Pensio rendszer. Különb. ellátás és szobák.
Iszapkezelések. Sósfürdők. Hydrotherapia.
Röntgen-laboratórium. Kvarckimpa.
Diatermia és villamos kezelések.
Allandó hőkezelés. Nyitva egész évben
Téli kúra

6626

ami olyan csöpp volt, mint ez, ami most van a lábán, de ha a hercegnő akarta, csónakká változott és szerelmesével abban csónakázott a tengeren, hogy a többi emberek meg ne lássák. Bizony, egy ilyen kis papucs csudálatos álombélt tengerekre tudná vinni az embert.

En nevetni akartam, de most egyszerre előrehajolt és olyan komolyan és olyan különösen nézett rám, hogy a torkomon akadt a szó és éreztem, hogy nekem is elkomolyodik az arcom és elsápadok.

Felállt. En is felálltam. És egyszerre csak úgy éreztem, mintha valahol a függöny mögött a kalifáné főeunuchja leskelődne és várná, hogy leessen megint a lábamról a papucs... Összeszorítottam a számat. Miért kellett most erre gondolnom? Hiszen úgy-e még nem végeztem semmit sem Dezső meg a gyerekek ellen.

Solti felemelte a kezét, mintha mondani akarna még valamit, de jött Dezső és elhalgatott és elfordult. — Lám, — gondoltam, — ez már csalás volt, hogy én igyekeztem olyan lenni, mint máskor és ez nagyon fájt nekem.

Bementem a hálószobába és levetettem a kalifáné papucsát és csak azért is a leghosszabb száru cipőmet vettem fel, amit egy negyedórát kell fűzőgetni, úgy, hogy mire megint kijöttem, Solti már bucsuzkodott. A lábamra nézett és elmosolyodott, aztán kezét csókolt, de én szerettem volna elkapni a kezemet... Másnap Miciéknél találkoztam Soltival. Az irodában volt, de bejött egy percre az asszonyok közé, megkért, hogy említsek valami hivatalos dolgot Dezsőnek és mikor más nem hallgatott oda, azt kérte, hogy ha megint eljön hozzánk, vegyem fel a papucskamat. En persze nem akartam megigérni... És ennek két hónapja már, de uccán és villamoson, társaságban és színházban és a konyhában és jaj, néha még a gyerekek ágya mellett is Solti jut az eszembe és akármennyi idegen van is közöttünk valami idegen helyen, tudom, hogy rám néz mindenkinek a vállán keresztül és kéri, hogy eljöhessen és én felvegyem a papucsot.

Ha pedig esténként néha eszembe jutott, hogy felvegyem, mindig Stefit küldtem érte, mert van nekem egy régi, nagy, szürke papucsom is és gondoltam, hátha azt hozza. És ha azt hozta, akkor azt gondoltam: így jó, így helyes... és fájt a szívem. Mikor pedig a kalifáné papucsát hozta, akkor azt gondoltam: rettenetes, rettenetes, de nem tehetek róla... és fájt, de valami különös édességgel meg is borzongott a szívem.

Ma este pedig azt mondta Solti, hogy ő sohasem fog úgy beszélni velem, mint más asszonyokkal, mert én kis tündérgyerek vagyok, aki egy csodálatos virágos rétre estem le a fehér felhők közül és félek még ott nagyon. De nem szabad félnem és meg kell engednem, hogy ő ma feljöjjön csak egy pillanatra és... meg kell tennem a kedvéért, hogy felvegyem a kalifáné papucsát...

— És felvetted, — mondta halkan a szökehajú.

— Rettenetes... rettenetes! De én nem tehetek róla! Stefi tehet róla.

A barnahajú nevetni kezdett, de abbahagyta, mert az asszony egyszerre sirva fakadt. Hallgatva nézte őt a két vendég, aztán egyszerre csak melléje ültek a szőnyegre ők is és átölelték és talán vele sirtak, mert nekik is mindenféle az eszükbe jutott.

— A főeunuch, — mondta végre a fiatal asszony és letörülte a könnyeit, — a főeunuch most is leskelődik a függöny mögött, hogy ellophassa és visszaküldhesse a papucsot, hogy soha ne vehessem a lábamra... Idehivtalak titeket, lássátok, hogy segítsetek nekem, hogy a kezemet megfogjátok... Ugy-e, legjobb lesz, ha még ma este, most azonnal becsomagolom és lepecsételtem a kalifáné papucsát?

A másik kettő egymásra nézett. Hallgattak egy ideig, aztán megszólalt a szökehajú.

— En nem merem neked azt mondani, hogy most rögtön becsomagold, de azt sem, hogy ne tedd, mert lehet, hogy holnap már gyöngye leszel hozzá... és akkor...

— A főeunuch hangját csak te hallhatod tisztán, — mondta a barnahajú is és letette a cigarettáját. — Te tudhatod csak, hogy félti-e már a fejét.

A fiatal asszony felkelt. Odament a férje íróasztalához, csomagolópapírt és pecsétviaszt vett elő és meggyújtott egy darab gyertyát.

— Milyen szomorúan lobog ez a gyertya,

— mondta halkan. — Mintha valakit... valakit temetnének...

De aztán felnézett a barátnő arcába, nem nevetnek-e rajta? Nem nevettek.

— Minden asszony életében van egy olyan idő, — mondta a barnahajú és a nyaklancán függő érmeszkével játszott, — mikor a kalifáné papucs van a lábán és magához vonzza egy idegen férfinak a szívét, akiről úgy érzi, hogy nem is idegen. Nehéz ilyenkor lehuzni a papucsot, és véget vetni a varázslatnak, de még jó, ha egy pár papucs árán meg lehet szabadulni tőle, úgy, hogy ne maradjon más utána, mint könnyes-bohó emlékezés. Am inkább legyen szép és szomorú az emlék, mint olyan, hogy kétségbeesetten küzdjünk magunkkal, valahányszor elénkbe akar kerülni... És ezért, kedvesem, én a te helyedben lepecsételtem a papucsot, most mindjárt, hamar.

— Ugyan! — vetette ellen a szöke, akinek életében ugylátszik, még nem érkezett el az a kor, vagy pedig éppen most állott a küszöbén. — Az élet arra való, hogy éljünk és egy kis veszedelem még nem jelenti egészen azt, hogy bele is szédül az ember. En nem akarom, hogy Elza minket okoljon azért, ha ezt az estét eltölti magától.

Igy vitakoztak. De a harmadik fiatal asszony lehuzta a lábáról a papucsot és betette fehér skatulyakoporsójába, körülkötötte erős fehér zsinórral és hét piros pecsétet ütött reá.

Egyszerre csöngettek. Egymásra nézett a három asszony és az egyik közülök elsápadt. De csak a szökehajú asszony férje jött, hogy hazavigye az asszonyokat. Menniük kellett.

— Most itt maradjak egyedül? — suttogta a kicsi asszony barátnőinek. — Egyedül a papuccsal... Soltival... meg a főeunuchal... Oh befogok menni a gyerekekhez és megnézem, elő van-e készítve a Dezső vacsorája, mire hazajön a kaszinóból, de... de... félek, hogy... a hét pecsét nem lesz elég erős...

— Jóéjszakát, — mondták a barátnői és megcsókolták és megsimogatták és megígérték neki, hogy holnap eljönnek megint.

Aztán csendes lett a ház. De kint, a kocsiból a két fiatal asszony látta, amint az utcán egy nagyköpönyeges férfi jön sietős lépésekkel. Egymásra néztek és sóhajtottak egyet és este is, mielőtt elaludtak volna, hosszan tündöttek a kalifáné papucsának történetén és aggodalmasan gondoltak a kicsi asszonyra, aki ott maradt egyedül a papuccsal, Soltival, meg a főeunuchal.

Csendesen hullámozott a sötétség és lüktetett a csend az éjszakában.

(Vége.)

Krúzselyi Erzsébet:

Hült hamu

Ha lány, egy vállas ifju férfi,
Ha ifju: egy karcsu leány
Lényeként lép be szivünk ajtaján
Az örök uj, az örök régi,
Piros mosolyu szerelem
Halk lábhegyen.
Hogy jóformán észre se vesszük,
S már ott susog fülünkbe halkan
S csodás szavu, lenyűgző dalban
Tani meg minket, hogy szeressünk.

Varázs-kezeit kezünkbe lopja
S szivünkre álomport szitál, —
Mig vérünk lázad vad galoppba, —
Csak muzsikál... csak muzsikál...
Azt hisszük: örök lesz a frigy,
Mit szivünkkel köt a kis isten,
Az álcás, ámitó, ki frissen.
Kisurran egyszer, mert irigy
És állhatalan, mint a szél,
Mely tovalebben, meg nem áll, —
Mint a legelső őszi éj:
Deret szitál... Deret szitál...

És dérbelepte fövel, szívvél,
Gyümölcsveszítve így szedik fel
Emlékmorzsáit a tavasznak,
Kiket megkínzott, ott hagyott.
A hűtlen, ifju Szerelem, —
Hogy mikor minden elagyott:
Próbáljanak az ősz gyermekei
A hült hamu fölött melengeni...
Halk-csendesen...

Félóra Camille Flammarionnal

Ezerkilencszáztizenkettőben egy kora őszi délután egyedül voltam a szerkesztőségben, mert a munkaidő még nem kezdődött meg. A szolga jelenti, hogy két idegen ur jött, aki Rákosi Jenővel, a főszerkesztővel szeretne beszélni. (Az eset a B. H. szerkesztőségében történt). A látogatók beléptek. Egyikük, akinek őszbevegyült haja és szakálla volt, első pillanatra nagyon ismerősnek tetszett.

— Jules Verne-hez vagy Flammarion-hoz hasonló, gondoltam, de hasonlóságnál többre nem mertem gondolni.

Feléjük megyek. Az őszhajú ur felém nyújtja a kezét és bemutatkozik:

— Flammarion Párisból.

Nagyon meglepett, hogy valóban a nagy csillagász jelent meg váratlanul és kissé zavartan mutatkozott be.

— Konstantinápolyba utazom, modta, de megszakítottam az utamat, hogy meglátogassam Monsieur Rákocit. (Igy mondtá). Beszélhetnék vele?

Telefonoztam Rákosi Jenőért, aki akkoriban délutánonként a Otthon-körben töltött egy-két órát és közben elbeszélgettem Flammarionnal. (A kísérlője egész idő alatt egy szót sem szólt).

— A nemzetközi sajtókongresszuson ismerkedtem meg Monsieur Rákocival, mondtá, akkor ígértem meg neki, hogy meglátogatom, ha erre visz utam. Mondja kérem, nem rokona ő Prince Rákocinak?

Ezután elmondtá, hogy mennyire meglepi és milyen jól esik neki, hogy Budapesten felismerték és néhány könyvét is látta a kirakatokban, franciául és magyarul is.

— Nem akarok szerénytelen lenni, tette hozzá, nem gondolom, hogy a nagy érdeklődés az én személyemnek szól, azt hiszem, inkább a csillagászat fölséges tudományának. De azért jól esik így is.

— Nem akarok az Ön népszerűségéből elvenni, feleltem illő szerénységgel, de a magyar közönség valóban nagyon érdeklődik a csillagászat iránt. Maga a nép is, amely életének nagyrésztét a szabadban tölti. Az érdeklődés azonban Önnek is szól.

Ezután elmondtam neki, hogy *Uránia és Világvége* című könyvei igen nagy hatást tettek a magyar olvasóközönségre, amely a népszerű csillagászat magyar fordítását is rövid idő alatt elkapkodta. Pedig két nagy kötet.

Megkérdezte, melyik könyve a legnépszerűbb Magyarországon? Amikor megmondtam, hogy az *Uránia*, ravaszul mosolygott.

— Igen, ezt sejtettem, mondtá. Mert ebben csillagászat, telepátia, spiritizmus, álommagyarázás és sok belletrisztika van. Mindenütt ez a könyvem terjedt el a legjobban.

— Engem nagyon érdekel, mondtá azután komolyabb hangon, hogy a falusi ember, a földműves, a pásztor hogyan szemléli az ég jelenségeit és milyen babonák és mesék fűződnek a csillagok, a nap, a hold járásához. Ha szabad ember lennék, nem a kiadóm és Páris rabszolgája, hónapokat tölténék valahol a pásztorok között, hogy velük együtt vizsgáljam a csillagászati jelenségeket és hogy alaposan kikérdezzem őket a babonáikról meg a meséikről, azután a népies csillagászati és meteorológiai szabályokról. Ha magyarul tudnék, egészen bizonyos sok eredeti megfigyelést tehetnék magyar pásztorok között. Párisi magyar barátaimtól sokat hallottam már a magyar pásztor egyszerű természeti megfigyelő képességéről.

Ezután Budapestről kezdett beszélni. Elmondtá, mire hívták föl a figyelmét Párisban és megígérte, hogy Konstantinápolyból visszajövet két-három napot Budapesten tölt s akkor megnéz egyetmást.

Rákosi Jenő megérkezett. Beszélgetésünk megszakadt. És Flammarion nem jött vissza többé Budapestre.

Sebestyén Ede.

A legfenségesebb és fegfinomabb a

„PIERRE“

BOROTVAPENGE

Svéd acél ezüsttel vegyítve.

Csak 8 lei darabja

Központ: Bukarest, Str. Donici 1.

GYERMEKVILÁG

Rontó Paliról

Arok parton, bokor alján
Fészkel egy madárka,
Rontó Pali meglátta és
Felmászott utána.
Kiszedte a dalos madár
Kicsi fiókaít,
Sirt is szegény madármama
Utánok sokáig.

De Palit is utól érte
Isten büntetése,
Mert amikor megint mászott
Fel, a kerítésre
Megrabolni fiaitól
Egy szegény madárkát:
Legurult a mély árokba
S kitörte a lábát!

Erzsike néni.

Cenk óriás

(Rege)

Elbeszéli Dezső bácsi

— Ne félj Fekete királyom! Velem van a jó Isten. Nem hagy el.

— Hát csak kísérje szerencse a lépésedet. Én örülnék leginkább, ha boszút állnál az óriáson, aki két szép leányomat elrabolta és megölte. Csak — hogy sokan indultak ám Cenk óriás várába, de egyetlen egy sem tért vissza. Volt egy vitéz ha jól emlékszem Borsnak hívták, a zöld király legidősebb fia volt... elment, de vissza sohasem jött, pedig egy csodaerejű varázstollat is vitt magával.

— No hát én vagyok az öccse Bors vitéznek! Nekem is van egy tündöklő ezüst varázstollam. Ez a varázs a jószág hatalma. Hiszem, hogy ezzel legyőzöm a gonoszt.

Azon az éjszakán az aranyfürtű, szelíd arcú Denge a Fekete király vendége volt. Jó vacsora után nyomban lefeküdtek, mert Denge korán reggel kellett utnak indulnia, hogy a legsebbebb vágatással este Cenk vára alatt legyen.

Ugyis történt. Tajtékozó fehér lova a leggyorsabb felhővel versenyzett. Este azután elérkeztek a vár alá. A nap már-már bucsuzott a kietlen, pusztá vidéktől, mikor egyszerre lágyan mint az eolhárfá zengeni kezdett a fehér oszlop várfal. Ahogyan sötétedett a táj, ép olyan mértékben világosodott és színesedett a várat környező bástya.

Amire a csillagok is ragyogni kezdtek, a szivárványszínű vár egészen átlátszóvá lett, s annak közepén feltűnt a rettenetes Cenk óriás lomha, nagy teste, amint hanyatfekve aludt.

Denge a lova lábát béklyóba rakta, ő pedig egyenesen várkapu felé tartott. De annak hatalmas kilincset még elérni sem tudta. Mit tegyen? Vállát neki feszítette a kapunak. Háttha a nyomásra megnyílik. Hiába való erőlködés volt csupán! Ekkor eszébe jutott a bűvös toll. Elővette s megérintette azzal az óriási szárnyas kaput. Mire az szép csendesen megnyíl előtte. Denge alig ment előre egy pár száz lépést, Cenk óriás iszonyu nagy fejéhez ért.

A bűnös, gonosz szemek megüvegesedve meredtek az ég felé.

A szelíd lelkű, bátor szívű Denge a varázs tollat a két kidüledt, sárga szemhez érintette. Azután az óriás hosszú testét mindenütt végigsimította az ezüst tollal. Mikor a talpához ért, Cenk felébredt.

— Ki háborgatja álmomat? riadt föl veszedelmet sejtve.

— A gonosz ellensége! — felelte Denge. Az óriás most akkorát ordított, hogy hangjától reszkettek a vár falak, és megregett a föld is.

— Megvakultam, megbénultam! kiáltott

magán kívül. — Meg sem tudok mozdulni! Legyőztél te ismeretlen! Most már elért a végzet büntetése!... Megvakultam! És csak most látok igazán. Oh mily rettenetes bűnöket követtem el! De falánk voltam és köszívű. És érzem jön a megtorlás, a bűnhődés... Érzem, hogy kővé meredek itt nemsokára. Szikla lesz a testem érzéketlen, hideg durva szikla, szivtelen-ségem elrettentő emlékezetére.

És Cenk óriás amint ott elzsibbadt testtel mereven feküdt, a vár falai megelevenedtek. Minden fehér oszlop visszaváltozott egy-egy szép leánnyá. A halottak mind élökké változtak. Volt ott egyszerre olyan vidám és boldog ismerkedés, ölekezés és csókolózás, amilyent a világ még nem látott. Bors vitéz is feltámadt sirjából. Mikor meglátta öccsét, öröme leírhatatlan volt. Mindnyájan egytől-egyig megéreztek, hogy életüket az aranyhajú, szelíd arcú Dengenek köszönhetik. A férfiak legelőkelőbbjei vállukra vették megmentőjüket, s valóságos diadalmenetben kísérték Feketeország királyához. Feketeország egyszerre Boldogország lett. Azt nem is kell mondjam — mert mindenki tudja — hogy a király kisebbik leánya Denge felesége lett. A nagyobbikat pedig Bors vitéz vette el. Csaptak is olyan lakodalmat, hogy hét országban nem volt annak párja. De ezenkívül a többi hazakerült leány is gyorsan főköttő alá jutott. Boldogországban a sok lakodalomnak nem volt se vége se hossza.

És Cenk óriás valóban sziklává lett. A földből lángok csaptak föl, hogy testét porrá égessék. De a lángok jéghideg szívetűi hirtelen megfagytak és kővé merevültek. A régi Feketeország boldog lakói személyesen is meg akartak győződni arról, hogy Cenk óriás valóban elpusztult-e? Sokan még most is félték, hogy feltámad. Csákányokkal s baltákkal felfegyverkezve indultak az óriás vára felé. S valóban már messziről látták Cenket, amint sziklává meredten, hátán feküdt, de a várfalaknak nyoma sem volt.

Egy néhány lármás atyafi felbuztatására valamenyien nekiestek a Cenk-sziklának, s fejszéikkel, baltákkal ütötték meztelen testét. S ime ahol az éles vas nagyobb sebet vert a kösziklán, a repedésen át megindult az óriás vére... Jéghideg forrásvíz fakadt Cenk oldalából. Igen! A jégszívűből, más nem is fakadhatott. És ez a víz szét folyt a kopár, pusztá területen... s évek mulva tündérvárté alakította át az egész vidéket. Zöld erdők dus ligetek teremték a földből. Ujra élet foglalta el a halál régi birodalmát.

A jószág hatalma még a köszívű sziklából is áldást fakasztott.

Gyermekeim! Ha majd egyszer utatok Brassóba vezet, s meglátjátok az erdővel borított Cenket, jusson ez a rege az eszetekbe!

Sakk-rejtvény

mi			*Zen-
	zik	zik	
	szí-	gő	
	hang-	har	
	da-	ved-	
	vi-	sza	
	ben	lok-	
	visz-	száll	
köl			ból

Reviczky Gyula egyik költeményének két kezdő sora. E rejtvényt a *-gal jelzett kockából kiindulva, lóugrás szerint kell megfejteni.

Betűrejtvény

Írjátok le egy félív papírra ezt a két szót: brassói lapok. Aki e két szóbetűből legtöbb szót tud alkotni s ezenkívül a sakk-rejtvényt is meg tudja fejteni, az lesz a nyertes. Előre is elárulom, hogy a brassói lapok betűiből több mint száz szót lehet kihozni. Megjegyzem, hogy az egyes szavakban az „a” és az „s” betűn kívül kétszer egy betű sem fordulhat elő. Az „a” és az „s” betű azért kivétel, mert a brassói lapok szavakban mindegyik kétszer fordul elő. Tehát: *kalap*, ezt a szót helyesen állítottuk össze a megengedett betűkből, de már ez a szó: *pokol* — hibás, mert a brassói lapok szavakban nincs két rövid o. Az egyik hosszú és a másik rövid o. Azt hiszem, hogy ezután mindenki megértett. Természetes, hogy a betűkből összerakott szavak csak értelmes szavak, vagy nevek és helységnevek lehetnek, amelyek egymás után leírva küldendő be Dezső bácsihoz.

A megfejtések bejelentésének határideje: október hó 21.

A nyeremény tárgya: könyv.

**

A gyermekvilág szeptember 21-én megjelent számrejtvényének megfejtése:

Romlásnak indult hajdan erős magyar.

Helyesen megfejtették: György Mancika, Siető Pirike, Ursz Ambrusné, ifj. Szabó Sámuel, Horowitz Irénke, Cziczka Bella, Fazakas Jenő és Aranka, Kosztur Mária, Dénes Gyula, Tanádi Emil, Gombossy Tekla és Ildikó, Zellner Kató, Rényi Ferike, Brenner László, Gáman Elluska és Zoltai, Szilvási Margit, Kéthely Olga, Palma, Griffaton Irma és Bikkfalvi Miklós.

A kisorsolt könyvet Dénes Gyula Segesvár, köz-kórház nyerte meg.

Dezső bácsi postája

Gusbeth Mária, Brassó. Meghatva olvastam őszinte lelkéből fakadó soraidat. Mint apátlan felárva hatómagaddal és özvegy jó anyáddal bizony, bizony ugyancsak érezhetitek az élet nehézségeit. De azért ne csüggedj, Mariskám! Az a jó Isten, akihez ti olyan sokat fohászoltok, a leghűségesebb és a leggondosabb Atya, aki a benne bizókat sosem hagyja el. Kivált azokat a gyermekeit veszi különösen oltalmába, akik olyan szorgalmasak és munkaszeretőek, mint a milyen te vagy — édes gyermekem. Ha ilyen maradsz, nem félhetsz az élettől. Szívesen üdvözöllek.

Takáts Baba és Mancsi, Brassó. Hohó, kedves pajtásaim! Alaposan lekestedek a megfejtéssel. Különben ezeket a rejtvényeket Dezső bácsi már elárulta nektek. Nem vettétek észre, hogy a megfejtés fordított apró betűkkel ugyanott a szöveg között már megjelent? Lám, Dezső bácsi nálatok figyelmesebb megfigyelő. Azonnal rájöttem, hogy a hozzám intézett kedves kis levelet közösen írtátok. Az első részt Mancika írta, az utolsó három sort Baba. Igaz-e? Ha ezt a rejtvényt jól megfejtettem, írjátok meg Dezső bácsinak. Hogy honnan tudom? Jaj, kedves barataim, nekem négy szemem van, ha olvasok. Azért látok mindent jobban, mint más.

Buzás Mancika, Brassó. A képes lap talán csak nem téged ábrázol, Mancika? Az a kis bodros hajú leánykafeje éppen úgy néz okos nagy szemével, mintha kíváncsian figyelné Dezső bácsi meséit. Hát csak szeretettel olvasd tovább is a gyermekvilágot. Addig tart a boldog aranykorszak, amíg a mesék világát nyugodtan élvezheted. En is csókollak.

Gombossy Tekla és Ildikó, Bukarest. Dezső bácsi szíveből is száll... száll az üdvözlő hozzatok — keresztül az erdős Kárpátokon, hegyen, völgyön, síkságon át a Dimbovica partjára és halkan megkopogtatja a Hotel Princiar egyik ablakát. A számrejtvényt jól fejtettétek meg, de a szerencse tündere, úgy látszik, máshoz repült. Nem baj, addig, addig repül, amíg egyszer hozzátok is eljut.

György Mancika, Csíkszentmárton. Én meg azt ízenem a jó Mancikanak, hogy a megfejtés jól sikerült. Ugyebár, nagyon könnyű volt a rejtvény? No majd gondoskodunk fejtezőbb talányokról. Vajjon azokat is kitaláld?

Vavrinszky Elluska, Halmagy. Tudom, fiam, hogy sok a tanulni valótok. A román nyelvet különösen gyakorold, hogy átmehezz a polgáriba. Bors vitéz bizony ott hagyta a fogát. Hogy milyen módon, azt is megírod, mert a mai postával elküldtem neked az elmaradt mesét.

Megérkeztek

a budapesti

könyv-
ajdonságok

a Brassói Lapok
könyvosztályába.

Kérje díjtan könyvárjegyzékünket!

AZ AUTÓ

Kilenc új rekord a svábhegyi versenyen

Szeptember 28-án már reggel nyolc óra-kor megindult az áradat az Istenhegyi útra, ahol a KMAC rendezte meg ötödik hegyi versenyt. A versenyen ott volt Horthy kormányzó is. Tíz óra előtt elzárták a pályát.

Jóval tíz óra után indult neki a versenypályának az első motorkerékpár. A fehérre meszelt startvonalról szipolás indította el a motorokat. Az indulás pillanatában elektromos kapcsoló segítségével három stopperóra indult meg a Svábhegyen. A ragyogó időben a kitűnő pályán a kategóriarekordok egész sorát adták át a versenyzők a multnak. Egyedül a pályarekordot, Rützler 4 p. 1 mp.-es idejét nem sikerült megjavítani.

A nap legjobb idejét Salzer Ottó érte el kompresszoros Mercedesen (4 p. 6.9 mp.) Ezzel a svábhegyi verseny versenykocsigyőztese lett. A túraautomobilok közül Hansal József Steyr-kocsija került ki győztesen (4 p. 22.3 mp. kategória rekord), míg a motorkerékpárosok legjobbjának dr. Feledy Pál bizonyult, aki megverte a félelmetes Dierti-t, rekordját pedig 10 mp.-cel javította meg. Ideje szenzáció: 4 p. 15.3 mp.

A kategóriák győztese nagyrésztben rekordot értek el. A motorkerékpárosok közül Balázs László (New Imperial) 4 p. 42.8 mp. Gall Ferenc (New Imperial) 4 p. 18.8 mp. Hierti Lipót (Zenith) 4 p. 16.6 mp. idővel. A túraautomobilok sorában Almásy László Ede (Steyr) 4 p. 39.5 mp. és Zsolnay Frigyes (Mercedes) 4 p. 30.4 mp. A többi kategória győztes: a gráci Davok Puch, Kaszala Károly pedig Triumph-motoron. Tura-automobilok, Schleder József (Magomobil), Farkas Kálmán (Bugatti), Wolfner András (Lancia-Lambda), Delmár Walter (Steyer). Versenyautomobilok: dr. Feledy Pál (F.), Bárdy Imre (kompresszoros Mercedes), Zsolnay Frigyes (Austro-Daimler), gróf Kinszky Ulrich (Steyer). Kinszky különben 4 p. 9.6 mp.-es idejével általános helyezési szempontjából Salzer mögött a második helyet foglalta el.

A KMAC svábhegyi nagy vándordíját 1924-re Salzer nyerte, a Delmár Tivadar-vándordíjat Farkas Kálmán. Vándordíjat nyert még dr. Feledy és C. C. Friese, mint a legjobb időt elért magyar gyártmányú autó vezetője.

Verseny öt városán át

Hirt adtunk már arról, hogy az ADAC frankfurti kerülete öt város közt motorbicikli versenyt rendez, mellyel kapcsolatban a kerületi bajnokságokat is eldöntik. A kiindulás és a cél Aschaffenburg városában volt. A 12 kilométer hosszú utat a 250 ccm. űrtartalmu gépeknek hatszor, az 500 ccm. űrtartalmuak nyolcszor, az ennél nagyobb űrtartalmuak tizszer kellett megtenniök. A starthoz 44 motorkerékpár állott. A nap legjobb idejét Glöckler futotta 94.2 kilométerrel, amivel elnyerte a kerületi és klubbajnokságot. A verseny közben szerencsétlenség is történt, ugyanis az offenbach-i Ruttman gépevel együtt felfordult és fején súlyos sérüléseket szenvedett. Részletes eredmények: A kategória (150 ccm. 72 km.) 1. Michel Link (D. K. V.) 1:06:53. 2. Josef Klein (Allright) 1:16:20. B kategória (250 ccm. 72 km.) 1. Karl Wolf (The Rex Acme) 54:40. 2. W. Storck (Horex) 1:05:16. C kategória (350 ccm. 96 km.) Th. Messner (A. J. S.) 1:05:02. 2. Jusja Kupiczky (A. J. S.) 1:10:13. D kategória (500 ccm. 96 km.) L. Lillienfeld (Viktoria) 1:34:16. 2. H. Görich (Hego) 1:38:50. E kategória (500 ccm. 120 km.) Otto Glöckler (N. S. U.) 1:17:11. 2. Geo Wiest (Angol Triumph) 1:24:05.

Nemzetközi verseny az Avuson

A napokban zajlottak le a berlini Avuspályán a nemzetközi motorbicikli versenyek, amelyeket a Német Motorbiciklis Szövetség (D. M. V.) rendezett. A versenyeken mintegy 120 versenyző indult s a német, holland, dán, olasz és lengyel motorkerékpárosok elitje vett rajta részt. A részletes eredmények a következők: A kategóriában (250 ccm-ig 119.83 km.) első Hans Lutz (Leopard) 1 óra 28 p. 21.8 mp. Átlagsebessége 81.378 km. 2. Fritz Kleemann (Horex) 1 óra 30 p. 20.4 mp. B kategóriában

(350 ccm-ig.) első Bertua Carlo (Maffei) 1 óra 15 p. 22 mp. Átlagsebessége 95.400 km. 3. H. Herzogenrath (Imperia) 1 óra 17 p. 25 mp. C kategóriában (500 ccm-ig; 162.230 km.) első Cherso Pietro (Buzzi) 1 óra 33 p. 22 mp. Átlagsebessége 104.310 km. 2. Robert Oberdörfer (Imperia) 1 óra 40 p. 34 mp. D kategóriában (750 ccm-ig.) első Adam Suchmacher (Imperia) 1 óra 37 p. 27 mp. Átlagsebessége 100 km. 2. H. Herzogenrath (Imperia) 1 óra 49 p. 39 mp. E kategóriában (1000 ccm-ig) első van Hammerveld-Kösterberg (Harley-Davidson) 1 óra 26 p. 33.8 mp. Átlagsebesség 112.520 km. 2. Josef Hagerer (Brough) 1 óra 43 p. 18.8 mp.

EREDETI

FORD

személy kocsí,
teher kocsí, ---
Fordson-tractor
és alkatrészeket

gyári árakban szállít

TEUTSCH GYULA

képviselő gépgyára,
Brassó.

Apró hírek

Olaszország nagy díjért folyó verseny napját október 19-re halasztották. Együttal lényegesen leszállították az újanevezés díját is. A Mercedes kocsikon kívül a Bugatti gyár még két újabb kocsit jelentett be a bizottságnak és valószínű, hogy két Sunbeam gép is részt vesz a versenyen.

A Frankfurter Automobil Klub jubileumi évét az október 19-én az Opel-pályán rendezendő automobil és motorbicikli versennyel fejezi be. A motorbicikli-verseny iránt nagy érdeklődés mutatkozik, mert ezzel egyidejűleg kerül eldöntésre a német országúti bajnokság is.

A nemsokára megrendezendő San Sebastian nagydíja-versenyre nagyban folynak a tréningek. A Delage és Mercedes kocsik már jó idő óta a verseny helyén vannak. Különösen a Mercedes-team keltett a nézők előtt erős benyomást. Összesen négy Mercedes kocsí fog a díjért versenyezni, kettő a tura kocsik és kettő a verseny kocsik osztályában. A vezetők még nincsenek pontosan kijelölve, kívülük versenyhez állnak: Sunbeam, Schmid, Bignan, Buick, Bauxhall, Diatto és Bugatti kocsik, úgy, hogy a 18 kilométeres pályán erős küzdelemre van kilátás.

A német automobilkiállítást október 5-ről december 5-14-re halasztották.

Az Association Internationale des Automobile Clubs Reconnues (Elismert Automobil Clubok Nemzetközi Szövetsége) e hó 31-én tartja rendes ülését Párisban. Ezt megelőzőleg október 30-án vám- és közlekedésügyi bizottsági üléseznek.

Magyarországon az állami soffőriskola több évi szünet után ismét megkezdte működését. Az iskolának két évfolyama van: I. Az elméleti gépjárműkezelői tanfolyam. II. Gyakorlati vezetői tanfolyam.

Forbes Leith angol őrnagy egy barátjával és egy kinematografussal a napokban indult el Londonból, hogy autón érje el Indiát. Az általa használt gép egy 12 lóerős Wolseley kocsí. Az utvonalon hossza 10.000 kilométer s az utazás 4 hónapig tart. A költségek 2500 font sterlingben vannak előirányozva.

BÉLYEGGYŰJTŐ

A bukaresti filateliai kiállítás

Ma, október másodikán nagy napja van a romániai filateliának. A király legfelsőbb védelme alatt nyílik meg Bukarestben a Lieder-tafel helyiségében az első román filateliai kongresszus és bélyegkiállítás. A főváros uccán eredeti plakátok hirdették e nagy napot: az országban megjelent első bélyegek képeinek nagyított rajzai szolgáltak reklámul. A kerek ökröfejes 27 paralés bélyeget újították meg eredeti színezéssel: rossz papíron fekete rajzot.

A kongresszus és kiállítás iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik. Ritka alkalom, ahol az értékes nagy ritkaságok láthatók és beszerezhetők. Külföldi gyűjtők és nagy cégek is figyelemmel kísérik a kiállítást. A kiállítók közt díjul több érmet osztanak ki.

Felezett bélyegek Romániában

A segély bélyegilletéket ujabban levenként tudvalevőleg 25 banira emelték. Az eddigi 10 banis készleteket azonban fel akarják használni. Nincs azonban 5 banis segélybélyeg, aminek segítségével a 25 banis portótétel elő lehetne állítani (10+10+5 ban). Miután a felek közül sokan nem akarják megérteni, hogy miért kellene nekik a 25 bani helyett 30 banit (10+10+10) felragasztani, hallgatólagosan megengedték a felezett 10 banis bélyegek használatát és pedig olyan formát, hogy a 25 banis új portótételt két egész és egy fél 10 banis bélyegből állítsák össze. Ez a provizorikus bélyeg a nagy átló irányában felezve fordul elő s megtalálható számos levélen, amely valóban postán futott.

Színváltozatok az osztrák bélyegeknél

Az osztrák bélyegek közül a 400 koronás bélyegek az idők folyamán a sötétzöld színű a zöld színűt át a szürkészöldig többféle színváltozatban fordulnak elő, legjobban az 1000 koronás bélyegnél állapítható meg színváltozat. E bélyeg eredetileg sötétlila színben került forgalomba, míg ujabban halványlila színben jelenik meg.

Hová lettek a Petőfi sorozat bélyegei?

A múlt évben forgalomba hozott Petőfi jubileumi bélyegsorozatból a készlet elég jelentékeny része megmaradt, bár a Petőfi bélyegek a piacról csaknem teljesen eltűntek. Néhány hónappal ezelőtt ennek igazolásául a hír terjedt el, hogy a bélyegeket, körülbelül négyszázezer sorozatot az Agrárbank vette meg. Most a budapesti Dunaposta helyesbíti e hírt. E szerint a maradékkészletet egy budapesti bélyegkereskedő vásárolta meg és elküldte Szekula Béla luzerni bélyegkereskedőnek, aki viszont kartell-árakon továbbadta a nagy bélyegkereskedelmi piacokra. A további árátkulás nemsokára észlelhetővé lesz. Ha azonban nem járnak el ésszerűen, fenforog az a veszély, hogy ezek az utóbbi hónapokban annyira szeretett bélyegek arra a sorsra jutnak, mint a Nyassa-bélyegek, amelyekkel ma mindenkit csak boszontanak, de amikre rá sem tudnak nézni.

Felelős szerkesztő: Kocsis Béla.
Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

Az arany márkás

Michel Europa

katalogus

1924-1925-re
már kapható.

Ára franko 200 Lei.

Nachtragok havonként szállíthatók darabonként 15 lei. — Fogazatmérő 8 lei. — Csipesz 90 lei. — Vízjelkereső 35 és 80 lei. — Egyoldali ragasztó 12-18 lei, kétoldali 25-30 lei. — Cserefüzetek 6 és 15 lei. Utányételezésnél 6 lei pótdíj.

Bel- és külföldi bélyegekből állandó nagy választék! — Hiányjegyzékre (Mancolistára) árakat közlik és kívánatra szállítók. Katalogusok, albumok, albumnachtragok megrendelhetők. Közép és előrehaladott gyűjtőknek letét vagy referencia ellenében választékot is küldök. — Szerencseborítékok 2 leitől 100 leig kaphatók. Bizományosok magas jutalékot kapnak. Gyűjteményeket veszek. — Csak 2 lei válaszbélyeg csatolása ellenében válaszolok.

KEMÉNY A. bélyegkereskedő
ORADEA-MARE, STR. VLAHUTA 50.

Alkalmi vétel:

Tractorok
Locomobilok
Cséplőgarnitúrák
Esztergapadok
Gyalu-Maró-
gépek
stb.

„Gépvásár”

Brassó, Kut-ucca 43. sz.

Hölgyek és masamódok figyelmébe!

Párisi és bécsi mintára, modern, villanyerőre berendezett női kalapgyárat nyitottam bécsi munkásokkal, ahol a legegészségesebb és legújabb párisi és bécsi formák után új filz- és velour-kalapok készülnek. Filzkalapok már 350 lejűl. Masamódok óriási árkedvezményben részesülnek új árunál és alakításnál. — Egyben tudatom a t. hölgy és masamód vevőimmel, hogy alakítások 48 óra alatt elkészülnek. — Minden hölgy, mielőtt kalapját megvenné, tekintse meg kirakatomban feltűnően olcsó árait, melyek Nagyromániában a legolcsóbbak. Továbbra is a t. vevőim pártfogását kérve

Kalapüzlet: Kapu-ucca 40. szám.
Gyár: Kapu-ucca 6. szám.

teljes tisztelettel:

K. Szabó Rózsika.

A Bodoki Matild

GYOGYVIZ

borral vegyítve a legjobb és legkellemesebb ital.

Kutkezelőség: G. FLEISCHER, Braşov.

Főlerakatok:

Sepsiszentgyörgy: Fehér Istvánné,
Kézdivásárhely: Neumann, Millenium
szálloda,

Segesvár: I. Fleischer & Mönich,
Fogarás: Leopold Thierfeld,
Szeben: Gastwirtherein A. G.
Medgyes: Schmidt János,
Gyulafehérvár: I. B. Misselbacher,
Kolozsvár: Derzsy Dezső.
Marosvásárhely: Pinkász Singer,
Abrudbánya: Traian Neculae.

A NAGYSZEBENI SIEBENBÜRGISCH- DEUTSCHES TAGEBLATT

A
NEMETSEG
LEGRÉGIBB,
LEGNAGYOBB ÉS LEG-
ELTERJEDTEBB LAPJA DÉL-
KELETEURÓPÁBAN. :: A VALÓDI
NEMET MUNKA LEHÍVEBB KÉ-
PÉT ADJA. :: ELŐFIZETÉS ÉS
HIRDETÉSEKRE VONATKOZÓLAG
SZIVESKEDJÉK A SIEBENBÜR-
GISCH-DEUTSCHES TAGE-
BLATT KIADÓHIVATALÁ-
HOZ FORDULNI.

„WELT és HEIMAT”
képes heti melléklettel
havonta 48 lei, negyedévre 144 lei.

NAGYSZEBEN,
MÁRIA KIRÁLYNŐ-UCCA 23. SZ.

Kaiser- Borax

az arc bőrt fehériti és lágyítja.

Nagy választék

kabát,
kosztüm és
ruha-szövetekben,
bársonyokban
és barchendokban

Gabel & Fuchs

Brassó, Cérna-ucca 2. szám.

Erstklassige Versicherungsgesellschaft

von

WELTRUF

sucht

GENERALVERTRETER

für BRAŞOV.

Ernstes, seriöses Herren bietet sich
EINTRAG IGHE DAUERSTELLUNG.

Ausführliche Angebote unter No. 740
an die Verwaltung des Blattes.

MOTOROK

732

Szivógáz 30, 40, 70 HP

Benzin 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18 és 20 HP

Nyersolaj 10, 14, 18 és 20 HP

Diesel 40 és 45 HP

GŐZGÉPEK

Félszab 30, 40 és 70 HP

Compoundszab 50, 70 és 80 HP.

Az összes gépek gyárilag javítva azonnal
szállíthatók, kedvező ár mellett.

Kérjen árajánlatot!

Friedrich Testvérek, Timisoara.

Ház- és gyáráépítésre kedvezően fekvő

beltelkek

szabadkézből becsárban eladtnak.

iparveszt csatlakozás könnyen lehetséges.

Érdeklődni lehet Aruforgalmi Bank Rt., Brassóban,
Károly herceg-ucca 17. 5717

TÚZIFA hasábos és felvágott
KOKS DARABOS
SZÉNA KAPHATÓ

Tontsch-féle raktár

Weiss Mihály-ucca 29

2054 Telefon 286-os

10%

Tulhalmozott
raktár miatt

10%

KÖPF H.

BUTOR-RAKTÁR

10%

BRASSÓ

KAPU-UCCA 51

10%

Árkedvezmény

10%

Világszabadalom! Biztos kereset!

Minden befektetés nélkül megkereshet bárki 300
lejtől feljebb naponta, jelenlegi foglalkozásának
és lakhelyének megváltoztatása nélkül

a „Tatra” 50% fűtőanyag meg-
takarító-készülék eladásával.

Nagyrománia minden városában lelkiismeretes
helyi ügynökök kerestek.

Megkeresések válaszbélyeg beküldése mellett:

Zamfir & Szabó

vezérképviselők

BRAŞOV, Kórház-ucca 62. szám
alá küldendő.

6012

OPTIKAI MŰHELY

órák, aranyeműek
mindenfajta javítások

BRASSÓ, KAPU-U. 10

2046

Betonkeverő gépek,

valamint az összes cementipari gépek, u. m. cementtetőcserepek, betontéglák, üreges betonblokkok, cementterazzo, granitoid, járdalapok gyártására kézi és erőhajtásra berendezve, formák, betoncsövek, kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anyagok gyártására. Teljes asbestcementpalagyi berendezések, I-a cementfestékek stb. raktárol azonnal szállíthatók

„MODERNA“

építőiparigépek és Radiátor r. t.
Braşov, Kls-utca 12.

Árlapok,
költségvetések
díjmentesen!

Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kérjük raktárunk megtekintését!

2090 II.

Telefon szám 578.

ENGBER VIKTOR

villanyvilágítási és erőműberendezések

BRASSÓ, HIRSCHER-UCCA 18. SZ.

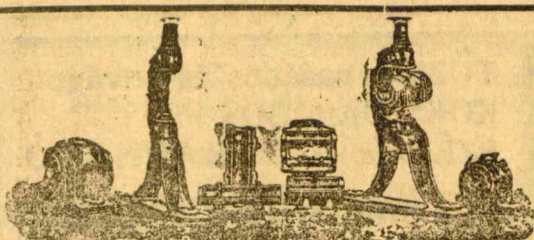
TERVEZ ÉS VÁLLAL minden méretű villanyvilágítási és erőműberendezések építését.

Szakszerű és előírás szerinti kivitel garantálva.

Dinamók, villanymotorok, villanyos anyag, stb. raktáron.

Kivánatra költségvetéssel szolgálok.

5801

TRANSMISZIÓKAT**GYURÜSKENOC-CSAPAGYAKAT**

legújabb kivitelben, u. m.

O-O az összes O-O

TRANSMISZIO ALKATRESZEKET

készíti és raktárról szállítja

O-O azonnal O-O

TEUTSCH GYULA

GEPGYÁRA — BRASSO.

2074

ÉDES MUST

ELSŐ
KÜLDÉMENY
MEGÉRKEZETT

FLEISCHER GYÖRGY

BORNAGYKERESKEDŐNÉL, KOLOSTOR-U. 23.

2074

VEREINIGTE CARBORUNDUM & ELEKTRITWERKE A. G. ALT.-BENATEK, WIEN,

vezérképviselete és irodája Nagyrománia részére:

KAMARYT & MEDER

MŰSZAKI ÜZLET

ÉRDEKKOZÓSÁGBAN: KANN & HELLER, BUDAPEST-WIEN.

Főüzlet:

Brassó, Weisz Mihály-u. 15.

Telefon: 47 és 613.

Távíráti cím:

„K A M E D E R„

Braşov vagy Timişoara

Fiók:

Temesvár, Bonnaz-ucca 12 a.

Telefon: 21-48.

2045

Szállítunk raktárról:

FENTI GYÁR VILÁGHÍRŰ CARBORUNDUM- ÉS ELEKTRIT ANYAGBÓL KÉSZÜLT:

csiszolókorongokat, reszelőket, fenő- és lehúzó köveket mindenféle alakban, méretben és keménységben az ősszipar részére;

„Bohemia - Crystallit“ — korongokat, üveggyárak részére;

Carborundum — vágókorongokat a márvány- és kőipar részére;

- Viszontelárusítóknak kedvezmény! -

„Electrit C“ csiszolókorongokat a faipar részére:

Eredeti „Carborundum“ és „Electrit“ csiszolóport;

Eredeti „Carborundum“ csiszolóvásznat és papírt, továbbá mindenféle speciális csiszoló árut.

Arajánlat díjmentesen!

CIPŐFELSŐRÉSZEKET

szállítunk elsőrendű anyagból és kivitelben páronként:

Női borjúbox 20 cm. magas hátul mérve	245.—	Le
Férfi	235.—	„
Női borjúbox fél, fűzős 1 és 2 spanglis	170.—	„
Női zsiros	180.—	„
Férfi vixos	175.—180.—	„
„ zsiros	185.—190.—	„

2955

Miszla & Fazakas Brassó, Fekete-ucca 38.

714

Erdélyi szász gazdasági egyesület

GÉPOSZTÁLYA

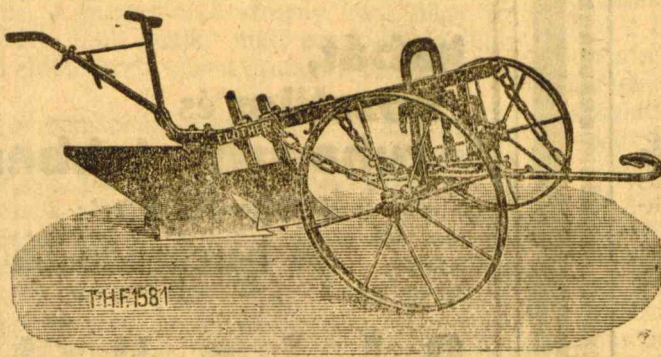
Központ: NAGYSZEBEN, Só-ucca 22.

Fiókok: MAROSVÁSÁRHELY SEGESVÁR MEDGYES

Kálvintér

Bajor-ucca

Laktanyátér

állandóan raktáron tartunk

legjobb minőségben és versenyképes árak mellett:

Szecskaágók**Répavágók****Tengeriszár-apritógépek****Vetógépek****Műtrágyaszórógépek****Rosták****Tengeri morzsolók**

kézi- és géphajtásra

Burgonya-szedőgépek**Tejfölözögépek****Tejszállítókanak****Malomkövek****Benzinmotorok**

2-22 lóerőig.

Ekék acélból

váltó és egyetemes

Ekék fagerendéllyel

váltó és bácskai

Ekefejek acélból

váltó és egybarázdás

Ekecsavarok

mindennemű

Vasboronák

rendkívül olcsón

Rétigyalu**Szöllőprések****Szöllőzúzók****Gyümölcsörölők****Pálinkafőző-üstök****Borszivattyúk****Triórók, gabonának****Triórók, lencsének****OLCSÓ HANGSZEREK!**

HEGEDÜK 300 LEI-től, VONÓK

70 L.-től, GITAROK 600 L.-től

EINSCHENK K. CEGNEL

BRASSÓ,

FEKETE-U.

54 SZAM.

2050

Nagymennyiségű
szőlőoltvány- és fa-
iskolai cikkekről
szóló

árjegyzékünk

megjeleníti

AMBROSI FISCHER és TSAI RT.

AIUD-NAGYENYED.

131

SILVANIA MŰSZAKI R.-T.

BRASSÓ, KÓRHÁZ-UTCA 64.
SÜRGŐNYCÍM: „SILVANIA.” TELEFON: 89 és 125.

○○○○

Allandóan raktáron vannak különböző üzemekhez szükséges

műszaki cikkek,

u. m. keret-, kör- és szalagfűrészlapok, hasasfűrészek, gyalukések, csiszolóárúk, reszelők, gépszijak, tömítőanyagok, csapágyfémek, gummiárúk, olajok és armaturák.

Fa- és vasmegmunkálógépek, villany- és benzinmotorok.

2066

ACÉLLEMEZ ÜZLETI

491

REDŐNYÖKET

Esslingeni ablakíredőnyt, Napellenző szerkezeteket gyártunk és legolcsóbban szállítunk. Aránylással díjtalanul szolgálunk

HALÁSZ TESTVÉREK

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD) STR. COGALNICĂNU 16.
TELEFON 11-94 (volt Várady Zsigmond-u.) TELEFON 11-94

Figyelem!

Megérkeztek!

ŐSZI ÉS TÉLI ujdonságaink

Női és férfi divatszövetek, velourok, selyem, bársony és Flanell áruk, melyek detailban engros árakban kerülnek eladásra.

2099

Luca P. Niculescu utóda

Fekete-u. 2.

ION MUNTEANU

Kapu-u. 15.

Kivétel nincsen,

kell, hogy Önt is érdekelje

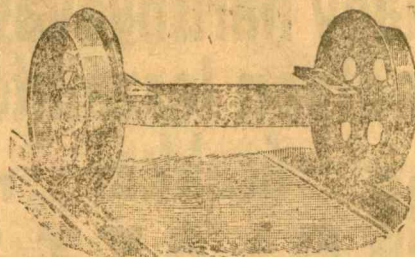
2096

az, hogy üzletünk végkiárúsítását, míg a készlet tart **okt. hó 2-ától (csütörtök)** kezdődően **Fekete-ucca 8. sz. alatt** (Metropol-szálloda mellett) folytatjuk.

Áraink meglepően olcsók!

Igy mindennemű ruházaticikk beszerzésére **most van a legjobb alkalom a**

Klein József és Fia cégnél.

IPARVASUTI ANYAG

Öntött acélkerekek, keréktengelyek, csapágyak, fordítókorongok, váltók, sinek, sín-szegek, acél-talpfák, csavarok, gömbfa szállító kocsik, bilenő-kocsik, valamint mindenfajta iparvasuti lokomotivokat szállít.

Transsylvania R.T.

2043

Iroda:

BRASSO, LOPIAC 32 SZAM.

Telefon szám: 53., III. osztály.

LAKATOS TANULOK

megfelelő iskolai képzettséggel kedvező feltételekkel és kosztpénzzel felvétetnek.

CZELL & SEIMEN butorgyár és vas konstrukció műhely.

BRASSÓ, Mester-ucca 13-15 sz.

5901

Megtakarít

20%-ot,

ha őszi szükségletét női szövetekben és velourokban, minden színű selyemtrikókban, férfi öltöny, felöltő- és nadrágszövetekben. Mindenfajta kellékben, férfiöltönyökben, raglánokban és gyermekszövetekben, elsőrendű siffonokban és flórharisnyákban a

TEXTILA cégnél

szerzi be

Brassó, Hosszu-ucca 201 sz. a.

2101

Nagy harisnyavásár mélyen leszállított

árakkal
38 BLATT 38
Brasov, Kapu-ucca

Kötött harisnya	Lej	35.—
Flohr harisnya	"	65.—
Cérna muszlin	"	100.—
Selyem fátyol	"	150.—
1/2 dtz. férfi harisnya	"	140.—
Reclam gyapjú blus	"	250.—
Flu gyapjú sweater	"	130.—
Női kötött gyapjú kabát	"	650.—

Divat keztyűkben és kötött
árakban órlási választék.
Legjobb kötött harisnyák
csak BLATT-nál kaphatók.

Nincs szüksége cukrászra,
ha megveszi

KRBEKNÉ LIBER ETELKA
negyedik bővített kiadása

Házi cukrászatát,

amely
több száz receptet tartalmaz.

A túrós-csuszától, káposztáskockától, a boszorkány-
krém, Ananász-Parlalt és töltött datolyáig, minden
létező egyszerű tészta és könnyen elkészíthető
torta receptjét benne találjuk.

Ára kötve: L. 30

Portódíj L. 1—
Ajánlás L. 2—

Megrendelhető a Brassói Lapoknál

Gyakorlott

kötők és kötőnök

minden időben jó javadalmá-
zásu foglalkozást találnak

M. VOGELSANG

kötött sportcikkek gyárában, Nagyszeben—Sibiu.
744

Cipőjavításokat

gyorsan és legolcsóbban vállal
W. BAUMANN és Tsa, utódai
bőrkereskedés
BRASSÓ, Kolostor-ucca 34.

Állandó raktár
**CONTINENTAL,
TRIUMPH és
ADLER** írógépekben.
Fizetési könnyítések.
HANS CLOOS

BRASSÓ SEGESVAR
Fekete-ucca 19. 2076 Kul-tér 1. sz.

Figyelem! Figyelem!

Üzletkibővítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönsé-
get, hogy Rózsater 2. sz. alatt

butorraktárt

nyitottunk.

Ezzel abban a helyzetben vagyunk,
hogy teljes lakásberendezé-
sek és egyes finom butor
árusítását vállaljuk.

Csak teljesen tiszta bu-
torok, szőnyegek, kis butorok, tük-
rök, függönyök és ágylaka-
rók (kézimunka) vétetnek át.

Előjegyzéseket már most fogadunk el.

Sammel und Verkauftstelle

Brassó, Rózsater 19. szám.

6039

A nagyérdemű közönség szíves tudomá-
sára hozom, hogy

Katalin-ucca 20 sz. alatt

női divatszalon

nyitottam. A nagyérdemű közönség szíves párt-
fogását kérve maradok tisztelettel
Ugyanotti tanuló BÁLINT SÁNDOR
felvétetnek. nőiszabó mester.

6038

Vezérképviselő és főlerakat:

Mandula Jenő és Marcel

cégnél

CLUJ, Cal. Reg. Ferdinand 48.

188

Önálló erő, nős

rézöntő

állást keres azonnalra. Vezető állásban is volt már.
Szíves megkereséseket a Brassói Lapok maros-
vásárhelyi fiókkiadójába kér „Külföldi” jelígre.

SZEDERKÉNYI ANNA

LÁZADÓ SZIV

A legnépszerűbb magyar
íróknak legújabb regénye a
szerelemről

Ára 70 lej. Kapható mindenütt.
Kiadta: Brassói Lapok könyvosztálya, Brassóban

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lej. - Vastagabb betűvel 6 lej. - Állást keres-
nek 25% engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 m.

**Személyszállító
autó-vállalat.**
Jancsó. Telefon
5-30 Brassó, Fe-
kete-ucca 44. 9468

Cimexol holtbiz-
tosan kiirt minden po-
loskát családotól.
Egy üveg ára 20 lej. Fő-
lerakat: Krafft & Her-
berth, Brassó. 5088

2 ügyes kintő leány
kerestetik a Brassói
Lapok kiadóhivatalá-
ban.

Jóforgalmu vas- és ve-
gyesáru-üzlet más válla-
lat miatt azonnal bérbe-
adó. Kápolnay. Bálint. 6017

Egyedülálló pékség nagy
gyártelepen öregség miatt
házzal együtt eladó. Ká-
polnay. Bálint. 6016

Intelligentes deutsches
Mädchen wird zu einem
zweijährigen Kinde per
sofort gesucht. Adresse
unter No. 6014. in der
Administration.

Baró Kemény Arpad
hírneves borászata
Csombordi és Alsógál-
di idei kitűnő minőségű
termését (Plébános,
Muskotály, Ringató,
Csombordirizling) mint
mustot fogja eladni.
Értekezni előbb tu-
lajdonossal Csombor-
don, Posta Alud (Nagy-
enyed). 6007

Mészárszékekben meg-
bízható pénztárnokné ke-
restetik. Cim Kut-u. 23 sz.
6003

Eladó jókarban levő 6
H. P. vasrúdas gőzcseplő
garnitúra herefejtővel,
esetleg külön is. Megte-
kinthető, Szekeres János-
nál. Uzon Háromszék m.

Francia munkába per-
fekt varrónő állást kap-
hat. Ugyanotti tanuló lány
is kerestetik. Jancsó Cér-
na-u. 2. 7972

Egy vagon prima faj-
alma kézzel szedett má-
zsánként 400 Lej-ért ela-
dó. özv. Deák Lászlóné,
Covasna. 7971

30-as gatter Udvarhely
megyében bérbeadó. Cim
5970 sz. alatt a kiadóban.

Tárgul-Mureşen (Ma-
rosvásárhely) vendéglo-
beszállóval bérbeadó 5
évre, berendezésnek örök
áron megvételével. Tuda-
kozódni „Terra” ügynök-
ség Tg.-Mureş, Strada
Regina Maria 2. 5966

Építési telek 300—400
m² kerestetik külvárosban
vagy Bertalan közelében.
Cim 5983 alatt a kiadó-
ban.

Gépirásra két hét
alatt bárkit megtanítok.
másolásokat elvállalok.
Kórház-ucca 19. hátul az
emeleten. 5480

Egy cseplőszekrényt és
egy 6-os cseplőgarnitúrát
keresek megvételre. Cim
5920 sz. alatt a kiadóban

Hat személyes autót
egyezség szerint elcserél-
nem egy kisebb benzines
szántógéppel. Cim 5919
szám alatt a kiadóban.

Egy jókarban levő 6
személyes tura autó és
egy 18—24 lóerős N.A.G.
autómotor eladó. Megte-
kinthető a Nagel autoga-
rumban. 5918

Szépség ápolásáról
prospektust bárkinek im-
gyen, bementve küld
„Diana” gyógyszerár,
Oradea Mare (Nagyvá-
rad 8.) 5567

Az újonnan alakuló Cs-
stantai Hordógyár rész-
keresünk állandó, minde-
ra azonnali belépésre
munkás kádár segéde-
ket transport hozdók
szítésére. Fizetés 60 b-
literenként. Bővebb
tulajdonosnál, George
Macri Hotel Boulevard Cs-
stanta.

Egy üzlet helyin
azonnal kiadó, Kökösi
re Katona Kórház tér

Megbízható árva
gyermek mellé vagy
ziteendőkre ajánlkoz-
csalárhoz. Cim 6033
alatt a kiadóban.

Hivatalnokné me-
képes könyvelő délia-
foglalkozást keres.
6032 sz. alatt a kiadó-
ban.

Aphrodan biz-
gyógyít közsvényi
rehumát.

Elköltözés miatt
1 kóház két üzlethelye-
gel. Értekezhetni: Co-
nátfalú 432.

Fiatallal urinó háza-
nőnek v. anyahelye-
nek menne. Levele
adóba kéretnek „Azoni-
jeligére.

15 H. benzimotor
amperes 65 voltos
namóval kitűnő álla-
ban eladó a Cinema
dornben.

Veszek bármilyen me-
karban levő (8 1/2 H.
900 mm. dob szele-
okvetlen vas rú-
cséplőszekrényt. Sa-
János, Bácsfalu, Ba-
megye.

Eladó 1 drb. erde-
állapotba levő Leha-
(Abbieg maschine)
nálatti hossza 2250
sulya 1100 kiló. Ugy-
egy jó házból való
nőnek felvétetik. Co-
Berkeczy, bádogos-
vásna.

Eladó Hoffner haza-
zán Máj cséplővel.
tekinthető: Szabó Fe-
Marosiudas, állomás.

Lakást keres nős
cia tanár 1 gyermek
R. Landry Brassó
ucca Stélik villi.

„Eladó” Székely-
hely legforgalmasab-
lyén, egy jól beren-
és kitűnő forgalmu
üzlet, több évi szer-
sel. Felvilágosítást
Bálint József keres-
nöksége, Odorhegy-
kelyudvarhelyt.

Önálló villany-
és géplakatos ajánl-
telepre, vagy mag-
hez, azonnali bele-
Cim 011 szám al-
kiadóban.

Személy au-
eladó. Brassó Fekete-
44. sz. Jancsó.

Mielőtt ékszer-
adná, győződjön
hogy platina, aran-
briliáns, gyémánt és
sorokért legmagasab-
fizet. 14 karátos ara-
mótt karika gyűrű
párja. Rosenberg Al-
szerész, Brassó. 5918

Szállakoptis-
együttal perfekt ma-
levelező és a
nyelvben is jártas.
tetik „Hess” Első
Cukorka és csokoládé
R. T. Brassó, Gábor
3. sz.

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavállalatának körírgőgépén, Brassóban.